

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/11209. számú
törvényjavaslat**

**egyes rendészeti és migrációs tárgyú törvények módosításáról,
valamint egyes törvényeknek a Vízuminformációs Rendszer
bevezetésével összefüggő jogharmonizációs célú módosításáról**

**Előadó: dr. Draskovics Tibor
igazságügyi és rendészeti miniszter**

Budapest, 2009. november

2009. évi ... törvény**egyes rendészeti és migrációs tárgyú törvények módosításáról, valamint egyes törvényeknek a Vízuminformációs Rendszer bevezetésével összefüggő jogharmonizációs célú módosításáról****I. FEJEZET***A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény egyes rendelkezéseinek módosításáról***1. §**

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 18. §-a a következő (4)–(6) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A rendőrségi fogdába történő befogadáskor, amennyiben a rendelkezésre álló adatokra, illetve a befogadás körülményeire vagy a fogvatartott viselkedésére tekintettel alapos okkal feltételezhető, hogy a fogvatartott saját vagy más életének, testi épségének veszélyeztetésére alkalmas tárgyat tart magánál, az élet, testi épség védelme, továbbá a bűncselekmény megelőzése érdekében a fogvatartott testét, erre vonatkozó előzetes figyelmeztetést követően – a testüregre is kiterjedően – át kell vizsgálni.

(5) A fogvatartott testének átvizsgálása nem történhet szeméremsértő módon, és az átvizsgálás alatt más fogvatartott, illetve a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem lehet jelen.

(6) A testüregek átvizsgálását csak orvos végezheti, amelynek során a vizsgálatot végző orvoson kívül a vizsgálat elvégzésében közreműködő egészségügyi dolgozó, valamint a vizsgált személlyel azonos nemű rendőr lehet jelen.”

2. §

Az Rtv. a 29. §-t követően a következő 29/A. §-sal egészül ki:

„29/A. § (1) Ha az igazoltatott személyazonosságát a 29. § (2) bekezdése alapján nem állapítható meg, – a 29. § (4) bekezdésében meghatározottakon túl – a 2004/512/EK tanácsi határozattal létrehozott vízuminformációs rendszerben (a továbbiakban: Vízuminformációs Rendszer) tárolt adatokkal történő összevetés céljából a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) szóló, 2008. július 9-i 767/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: VIS rendelet) 20. cikke alapján történő ellenőrzés céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott célból rögzített ujjnyomat-adat – a 29. § (7) bekezdésétől eltérően – kizárólag a VIS rendelet 20. cikke szerinti keresés elvégzéséhez, annak befejezéséig kezelhető, ezt követően haladéktalanul törölni kell.”

3. §

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki:

[A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,]

„g) akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésének van helye.”

4. §

Az Rtv. a 35/A. §-t követően a következő 35/B. §-sal egészül ki:

„35/B. § (1) A Rendőrség a határforgalom-ellenőrzés során a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK rendelet – az 562/2006/EK rendeletnek a vízuminformációs rendszer (VIS) Schengeni határ-ellenőrzési kódex keretében való alkalmazása tekintetében történő módosításáról szóló, 2009. január 14-i 81/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított – 7. cikk (3) bekezdése szerinti ellenőrzések lefolytatása céljából a vízumbélyeg sorszáma ellenőrzésével végez keresést a Vízuminformációs Rendszerben.

(2) A Rendőrség az (1) bekezdés szerinti ellenőrzések lefolytatása céljából a vízumbélyeg sorszámanak és a vízumbirtokos ujjnyomatának együttes ellenőrzésével is végezhet keresést a Vízuminformációs Rendszerben.”

5. §

Az Rtv. a 46/A. §-t követően a következő alcímekkel és 46/B–46/C. §-sal egészül ki:

„Leplezett figyelés elrendelése

46/B. § A Rendőrség bűnmegelőzési, bűnüldözési és bűnfelderítési célból leplezett figyelést rendelhet el arra a személyre vonatkozóan, akiről megalapozottan feltehető, hogy az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvény *I. melléklete* által meghatározott súlyos bűncselekményt fog elkövetni (készít elő) vagy követ el a Magyar Köztársaság vagy más, a Schengeni Információs Rendszert alkalmazó állam területén, abban az esetben is, ha a magyar törvény szerint az előkészület nem büntetendő. Leplezett figyelés rendelhető el az ilyen személlyel vagy bűncselekménnyel kapcsolatba hozható jármű vonatkozásában is.

A Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett leplezett figyelésre irányuló jelzés végrehajtása

46/C. § (1) Ha a rendőr az e fejezetben meghatározott valamely más intézkedése során megállapítja, hogy az intézkedéssel érintett személy vagy jármű azonos a Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett leplezett figyelésre irányuló jelzés szerinti személlyel vagy járművel, a leplezett figyelésre irányuló jelzés végrehajtása során az e fejezetben meghatározott intézkedéseket foganatosíthatja.

(2) A rendőr – a leplezett figyelésre történő utalás és a leplezett figyelés céljának veszélyeztetése nélkül – kizárólag annak az intézkedésnek a tényét és célját közölheti, amelynek során a leplezett figyelésre irányuló jelzés végrehajtására sor kerül.

(3) A rendőr a leplezett figyelésre irányuló jelzés végrehajtásakor az intézkedése során rögzítendő adatokon túl – ha ez a leplezett figyelésre irányuló jelzés végrehajtásának célját nem veszélyezteti – az alábbi adatokat rögzítheti és továbbíthatja a külön jogszabályban meghatározott szerven keresztül az adott leplezett figyelésre irányuló jelzést kibocsátó hatóságnak:

- a)* az intézkedéssel érintett személy vagy jármű megtalálásának ténye, körülményei,
- b)* az intézkedés helye, ideje, indoka,
- c)* az utazás útvonala és az úti cél,
- d)* az intézkedéssel érintett személyt kísérő, illetve az intézkedéssel érintett járműben utazó személyek természetes személyazonosító adatai,
- e)* a használt jármű azonosításához szükséges adatok és
- f)* a szállított tárgyakra vonatkozó adatok.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott adatok megszerzése érdekében kényszerítő eszköz nem alkalmazható.”

6. §

(1) Az Rtv. 62/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja alapján a határrendészeti feladatokat ellátó szerv tagja az állampolgársága szerinti államban rendszeresített kényszerítő eszközt vagy lőfegyvert alkalmazhat, ha annak a Magyar Köztársaság területén történő alkalmazását jogszabály nem tiltja.”

(2) Az Rtv. 62/A. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az (1) bekezdés szerinti állam határrendészeti feladatokat ellátó szervének tagja a Magyar Köztársaság területén történő átutazása esetén is magánál tarthatja kényszerítő eszközét, illetve szolgálati fegyverét.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott határrendészeti feladatokat ellátó szerv tagja a Magyar Köztársaság területén a gyorsreagálású határvédelmi csapatok felállítására szolgáló eljárás bevezetéséről, valamint a 2007/2004/EK tanácsi rendeletnek ezen eljárás tekintetében történő módosításáról és a kiküldött határőrök feladatai és hatáskörei szabályozásáról szóló, 2007. július 11-i 863/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 6. cikk (8) bekezdésében, valamint az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség felállításáról szóló, 2004. október 26-i 2007/2004/EK tanácsi rendelet 10. cikk (8) bekezdésében meghatározott keretek között hozzáférhet

- a)* a Schengeni Információs Rendszerhez, valamint
- b)* a Vízuminformációs Rendszerhez.”

7. §

(1) Az Rtv. 84. § (2) bekezdés *h)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Rendőrség a törvényben meghatározott feladatai teljesítése érdekében térítés nélkül adatot kérhet az alábbi nyilvántartásokról:]

„h) törvényben meghatározottak szerint a bűnügyi nyilvántartási rendszer nyilvántartásaiból, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásaiból,”

(2) Az Rtv. 84. § (2) bekezdése a következő u) ponttal egészül ki:

[A Rendőrség a törvényben meghatározott feladatai teljesítése érdekében térítés nélkül adatot kérhet az alábbi nyilvántartásokról:]

„u) a központi szabálysértési nyilvántartásból.”

8. §

Az Rtv. 91/B. §-t követő 91/C. §-a a következő (7)–(12) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A Rendőrség a Vízüminformációs Rendszerhez a Büntető Törvénykönyvben meghatározott terrorcselekmény és az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvény 1. számú melléklete által meghatározott bűncselekmények megelőzése, felderítése és nyomozása céljából, meghatározott egyedi ügyben betekintés céljából történő hozzáférést kezdeményezhet. A kezdeményezést a vízüminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáféréstől szóló, 2008. június 23-i 2008/633/IB tanácsi határozat (a továbbiakban: 2008/633/IB tanácsi határozat) szerint kijelölt nemzeti központi hozzáférési ponthoz kell megtenni.

(8) Az (1) bekezdés szerinti betekintés céljából történő hozzáférést írásban vagy elektronikus úton abban az esetben lehet kezdeményezni, ha

a) a kezdeményező rendelkezésére álló adatok alapján alaposan feltehető, hogy a betekintés céljából történő hozzáférés útján megismerhető adat nélkül a (7) bekezdésben meghatározott valamely bűncselekmény megelőzése, felderítése vagy a bűncselekmény nyomozásának eredményessége érdemben nem biztosítható és

b) a betekintés céljából történő hozzáférésre a (7) bekezdésben meghatározott bűncselekmények körébe tartozó valamely bűncselekmény megelőzésére, felderítésére vagy nyomozására irányuló egyedi eljárásban van szükség.

(9) A Vízüminformációs Rendszerhez betekintés céljából történő hozzáférésre irányuló, a 2008/633/IB tanácsi határozat szerint kijelölt nemzeti központi hozzáférési pont útján történő adatszolgáltatási kezdeményezésnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) a (8) bekezdés a) pontjában meghatározott feltétel igazolására vonatkozó adatok,

b) az eljáró hatóság megnevezése, az egyedi ügy ügyiratszám, a kezdeményezésre jogosult neve és a VIS nemzeti központi hatóság által biztosított azonosító kódja,

c) a kezdeményezés alapjául szolgáló bűncselekmény minősítése, továbbá

d) a kezdeményezéssel igényelt adat megnevezése és minden egyes igényelt adat tekintetében az arra vonatkozó indokolás, hogy fennáll a (8) bekezdés a) pontjában foglalt feltétel.

(10) A kezdeményezésben a (9) bekezdés *d)* pontjában foglaltak szerinti adatok megismeréséhez meg kell jelölni az alábbi adatkörök közül azt, amelyre a betekintés útján való hozzáférés történik:

- a)* családi név, születéskori családi név (korábbi családi név); utónevek; nem; születési idő, hely és ország,
- b)* jelenlegi állampolgárság és a születéskori állampolgárság,
- c)* az úti okmány típusa és száma, a kiállító hatóság, valamint a kiállítás és a lejárat időpontja,
- d)* fő úti cél és a tartózkodás tervezett időtartama,
- e)* az utazás célja,
- f)* az érkezés és az indulás tervezett időpontja,
- g)* az első belépés szerinti tervezett határ vagy tranzitútvonal,
- h)* lakóhely,
- i)* ujjnyomatok,
- j)* a vízum típusa és a vízumbélyeg száma,
- k)* a meghívólevelet kibocsátó, illetve a tartózkodás ideje alatt a megélhetési költségeket fedező személy adatai.

(11) A kezdeményezés alapján hozzáféréssel a Vízuminformációs Rendszerből nem vehető át és nem továbbítható adat, ha a (8)–(10) bekezdésben meghatározott feltételek nem teljesülnek. Ha a kezdeményezés alapján a 2008/633/IB tanácsi határozat szerinti, kijelölt nemzeti központi hozzáférési pont hozzáféréssel a kezdeményezést teljesíti és a hozzáférés a Vízuminformációs Rendszerben találatot eredményez, a Rendőrség részére a kezdeményezésben igényelt adatokon túlmenően továbbíthatók:

- a)* a vízumkérdőívről származó egyéb adat,
- b)* a fénykép és
- c)* bármely – korábban kiadott, elutasított, megsemmisített, visszavont vagy meghosszabbított – vízummal kapcsolatos adat.

(12) A betekintés céljából történő hozzáférés kezdeményezésére csak az a személy jogosult, akinek a feladatköre alapján az országos rendőr-főkapitány erre felhatalmazást adott, és erről a VIS nemzeti központi hatóságot értesítette. A (9) bekezdés *b)* pontja szerinti azonosító kódot az értesítést követően a VIS nemzeti központi hatóság bocsátja a kezdeményezésre jogosult személy rendelkezésére. Vissza kell vonni a felhatalmazását annak – és erről a VIS nemzeti központi hatóságot értesíteni kell –, akinek a felhatalmazás alapjául szolgáló feladatköre megszűnt.”

9. §

Az Rtv. 91/K. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a 91/K. § jelenlegi szövegének megjelölése 91/K. § (1) bekezdésre változik:

„(2) A Rendőrség a határforgalom ellenőrzése során az államhatáron átlépő vízumkötelezett harmadik országbeli állampolgár által bemutatott okmányok adatait és e személy ujjnyomatát összeveti a Vízuminformációs Rendszerrel.”

10. §

Az Rtv. 91/Q. § (1) bekezdése a következő *f)* ponttal egészül ki:

[A Rendőrség a közigazgatási feladatainak ellátása céljából – a külön törvény alapján kezelhető adatokon kívül – kezeli:]

„f) a hozzátartozók közötti erőszak alapján hozott ideiglenes megelőző távoltartó határozattal érintett személyek természetes személyazonosító adatait, lakcím adatait, a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósító cselekmény jellemzőit, a hozzátartozók közötti erőszak megállapítását igazoló adatokat, az erre utaló bizonyítékokat, eszközöket az ideiglenes megelőző távoltartó határozat hatályának megszűnésétől számított egy évig.”

11. §

Az Rtv. 100. § (1) bekezdése a következő l) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben]

„l) állapítsa meg a kerékbilincs alkalmazásával, a járművek elszállításával, valamint az ezen intézkedések során felmerült költségekkel kapcsolatos szabályokat.”

12. §

Az Rtv. 104. §-a a következő k)–o) ponttal egészül ki:

[E törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:]

„k) a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (Schengeni Végrehajtási Egyezmény) 99. cikke [46/B–46/C. §],

l) a néhány új funkciónak – többek között a terrorizmus elleni küzdelemnek – a Schengeni Információs Rendszerbe történő bevezetéséről szóló, 2005. február 24-i 2005/211/IB tanácsi határozat 1. cikke [46/B–46/C. §],

m) a vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről szóló, 2008. június 23-i 2008/633/IB tanácsi határozat 3–5. és 16. cikke [91/C. §],

n) a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) szóló, 2008. július 9-i 767/2008/EK rendelet 18. és 20. cikke [29/A. §, 62/A. §, 84. §, 91/K. §],

o) az 562/2006/EK rendeletnek a vízuminformációs rendszer (VIS) Schengeni határ-ellenőrzési kódex keretében való alkalmazása tekintetében történő módosításáról szóló, 2009. január 14-i 81/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikk 1. pontja [35/B. §].”

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény egyes rendelkezéseinek módosításáról

13. §

Az Nbtv. a 11. §-t követően a következő 11/A. §-sal egészül ki:

„11/A. § (1) A polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter a Nemzetbiztonsági Hivatal és az Információs Hivatal, a honvédelemért felelős miniszter a Katonai Biztonsági Hivatal tekintetében ellátja a vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről szóló, 2008. június 23-i 2008/633/IB tanácsi határozat alapján kijelölt nemzeti központi hozzáférési pont feladatait.

(2) A polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter, valamint a honvédelemért felelős miniszter a lekérdezés jogszerűségének ellenőrzése, valamint az adatok sértetlenségének és biztonságának biztosítása céljából a 2004/512/EK tanácsi határozattal létrehozott vízuminformációs rendszerben (a továbbiakban Vízuminformációs Rendszer) végzett betekintés céljából történő hozzáférésekről adattovábbítási nyilvántartást vezet.

(3) Az adattovábbítási nyilvántartásban foglalt adatokat a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) szóló, 2008. július 9-i 767/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (2) bekezdésében foglaltak szerint lehet felhasználni és azokat az ott meghatározott időszak elteltével törölni kell.

(4) Az adattovábbítási nyilvántartás az alábbi adatokat tartalmazza:

- a) a betekintés céljából történő hozzáférés pontos célját, beleértve a konkrét ügyben érintett – 45. § (2) bekezdés szerinti bűncselekmény – megnevezését is,
- b) a betekintés céljából történő hozzáférésre irányuló kezdeményezés szerinti ügygyiratszámát,
- c) a hozzáférés dátumát és pontos időpontját,
- d) a sürgős eljárásra történő utalást,
- e) a betekintés céljából történő hozzáféréshez szükséges, a kezdeményezésben szereplő adatokat,
- f) a megtekintett adatok típusát,
- g) a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter, illetve a honvédelemért felelős miniszter által a keresés végrehajtására felhatalmazott személy részére a VIS nemzeti központi hatóság által biztosított azonosító kódot, valamint
- h) a Nemzetbiztonsági Hivatal, az Információs Hivatal, vagy a Katonai Biztonsági Hivatal főigazgatója által a betekintés céljából történő hozzáférés kezdeményezésére felhatalmazott személy részére a VIS nemzeti központi hatóság által biztosított azonosító kódot.

(5) A polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter, valamint a honvédelemért felelős miniszter – a betekintés céljából történő hozzáférés követhetősége céljából – a hozzáférési jogosultság időtartama alatt nyilvántartást köteles vezetni a keresés végrehajtására felhatalmazott és a betekintés céljából történő hozzáférés kezdeményezésére felhatalmazott személyek nevééről és azonosító kódjáról.”

14. §

Az Nbtv. a 41. §-t követően a következő 41/A. §-sal egészül ki:

„41/A. § (1) A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok a Schengeni Információs Rendszerbe leplezett figyelésre irányuló figyelmeztető jelzés elhelyezését kezdeményezhetik a

Rendőrségnél, ha a birtokukba került adatok alapján a Magyar Köztársaság nemzetbiztonsági érdekeinek érvényesítése érdekében az szükségessé válik.

(2) A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok – az (1) bekezdésben meghatározott esetben – kizárólag a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i schengeni megállapodás végrehajtásáról Schengenen 1990. június 19-én aláírt egyezmény 99. cikk (3) bekezdése szerinti konzultációt követően kezdeményezhetik a leplezett figyelésre irányuló figyelmeztető jelzés elhelyezését.”

15. §

Az Nbtv. 45. §-a a következő (2)–(9) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a § jelenlegi szövegének megjelölése 45. § (1) bekezdésre változik:

„(2) A Nemzetbiztonsági Hivatal, az Információs Hivatal, valamint a Katonai Biztonsági Hivatal a Vízuminformációs Rendszerhez az e törvény szerinti hatáskörét érintő bűncselekmény megelőzése, felderítése – ideértve az Információs Hivatalnak a 4. § c) pontja szerinti feladatkört is –, illetve e cselekményekkel összefüggő információszerzés céljából, meghatározott egyedi ügyben, betekintés céljából történő hozzáférést kezdeményezhet. A vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről szóló, 2008. június 23-i 2008/633/IB tanácsi határozat szerinti kezdeményezést a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszterhez, illetve a honvédelemért felelős miniszterhez kell megtenni.

(3) A (2) bekezdés szerinti betekintés céljából történő hozzáférést írásban vagy elektronikus úton abban az esetben lehet kezdeményezni, ha

a) a kezdeményező rendelkezésére álló adatok alapján alaposan feltehető, hogy a betekintés céljából történő hozzáférés útján megismerhető adat nélkül a (2) bekezdésben meghatározott valamely bűncselekmény megelőzése, felderítése vagy az e cselekményekkel összefüggő információszerzés érdemben nem biztosítható;

b) a betekintés céljából történő hozzáférésre a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmények körébe tartozó valamely bűncselekmény megelőzésére, felderítésére vagy az e cselekményekkel összefüggő információszerzésre irányuló egyedi eljárásban van szükség.

(4) A Vízuminformációs Rendszerhez betekintés céljából történő hozzáférésre irányuló, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter, illetve a honvédelemért felelős miniszter útján történő adatszolgáltatási kezdeményezésnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) a (3) bekezdés *a)* pontjában meghatározott feltétel igazolására vonatkozó adatok;

b) az eljáró hatóság megnevezése, az egyedi ügy ügyiratszám, a kezdeményezésre jogosult neve és a VIS nemzeti központi hatóság által biztosított azonosító kódja,

c) a kezdeményezés alapjául szolgáló bűncselekmény minősítése, továbbá

d) a kezdeményezéssel igényelt adat megnevezése és minden egyes igényelt adat tekintetében az arra vonatkozó indokolás, hogy fennáll a (3) bekezdés *a)* pontjában foglalt feltétel.

(5) A kezdeményezésben a lekérdezésre szolgáló alábbi adatok alapján a (4) bekezdés *d)* pontjában foglaltak szerinti adatok megismeréséhez meg kell jelölni az alábbi adatkörök közül azt, amelyre a betekintés útján való hozzáférés történik:

- a)* családi név, születéskori családi név (korábbi családi név); utónevek; nem; születési idő, hely és ország,
- b)* jelenlegi állampolgárság és a születéskori állampolgárság,
- c)* az úti okmány típusa és száma, a kiállító hatóság, valamint a kiállítás és a lejárat időpontja,
- d)* fő úti cél és a tartózkodás tervezett időtartama,
- e)* az utazás célja,
- f)* az érkezés és az indulás tervezett időpontja,
- g)* az első belépés szerinti tervezett határ vagy tranzitútvonat,
- h)* lakóhely,
- i)* ujjnyomatok,
- j)* a vízum típusa és a vízumbélyeg száma,
- k)* a meghívólevelet kibocsátó, illetve a tartózkodás ideje alatt a megélhetési költségeket fedező személy adatai.

(6) A polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter, illetve a honvédelemért felelős miniszter a (2)–(5) bekezdésben foglalt feltételek teljesülését és a kezdeményezés indokoltságát a kezdeményezés teljesítését megelőzően vizsgálni köteles.

(7) Kivételesen sürgős esetben a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter, illetve a honvédelemért felelős miniszter a nemzetbiztonsági szolgálatoknak a betekintés céljából történő hozzáférés kezdeményezésére vonatkozó szóbeli kezdeményezését is teljesítheti. Ebben az esetben a (2)–(5) bekezdésben foglalt feltételek teljesülését és a kezdeményezés indokoltságát a kezdeményezés teljesítését követően, a sürgősség indokoltságával együtt kell vizsgálni.

(8) A kezdeményezés alapján hozzáféréssel a Vízuminformációs Rendszerből nem vehető át és nem továbbítható adat, ha a (2)–(5) bekezdésben meghatározott feltételek nem teljesülnek. Ha a kezdeményezés alapján a 2008/633/IB tanácsi határozat szerinti, kijelölt nemzeti központi hozzáférési pont hozzáféréssel a kezdeményezést teljesíti és a hozzáférés a Vízuminformációs Rendszerben találatot eredményez, a kérelmező nemzetbiztonsági szolgálat részére a kezdeményezésben igényelt adatokon túlmenően továbbíthatók:

- a)* a vízumkérdőívről származó egyéb adat;
- b)* a fénykép, és
- c)* bármely – korábban kiadott, elutasított, megsemmisített, visszavont vagy meghosszabbított – vízummal kapcsolatos adat.

(9) A betekintés céljából történő hozzáférés kezdeményezésére csak az a személy jogosult, akinek a feladatköre alapján a Nemzetbiztonsági Hivatal, az Információs Hivatal vagy a Katonai Biztonsági Hivatal főigazgatója erre felhatalmazást adott, és erről a VIS nemzeti központi hatóságot értesítette. A (4) bekezdés *b)* pontja szerinti azonosító kódot az értesítést követően a VIS nemzeti központi hatóság bocsátja a kezdeményezésre jogosult személy rendelkezésére. Vissza kell vonni a felhatalmazását annak – és erről a VIS nemzeti központi hatóságot értesíteni kell –, akinek a felhatalmazás alapjául szolgáló feladatköre megszűnt.”

16. §

Az Nbtv. a következő alcímmel és 80. §-sal egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

80. § E törvény a következő uniós jogi aktusok végrehajtását szolgálja:

a) a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (Schengeni Végrehajtási Egyezmény) 99. cikke [41/A. §];

b) a néhány új funkciónak - többek között a terrorizmus elleni küzdelemnek - a Schengeni Információs Rendszerbe történő bevezetéséről szóló, 2005. február 24-i 2005/211/IB tanácsi határozat 1. cikke [41/A. §];

c) a vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről szóló, 2008. június 23-i 2008/633/IB tanácsi határozat 3–5. és 16. cikke [11/A. §, 45. §].”

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény egyes rendelkezéseinek módosításáról

17. §

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény (a továbbiakban: Szmtv.) 2. §-a a következő f) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„f) három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum: a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) szóló, 2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Vízumkódex) 2. cikk 2. pontjában meghatározott engedély.”

18. §

Az Szmtv. 3. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, ezzel egyidejűleg a (6) bekezdés megjelölése (7) bekezdésre változik:

„(6) Az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter által – a közbiztonság és a nemzetbiztonság védelme érdekében – meghatározott esetekben a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum csak a központi vízumhatóság hozzájárulásával adható ki.”

19. §

Az Szmtv. 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § (1) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumot a Vízumkódexben foglalt eljárások és feltételek szerint kell kiadni.

(2) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagot többszöri beutazásra és az első beutazás napjától számított bármely hat hónapos időszakban három hónapos tartózkodásra jogosítja.”

20. §

Az Szmtv. 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„20. § (1) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum iránti kérelem, a vízum megsemmisítése, valamint a vízum visszavonása tárgyában hozott döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(2) A vízumeljárásban az eljáró hatóság meghallgathatja a korlátozottan cselekvőképes vagy a cselekvőképtelen kiskorú kérelmezőt is. A meghallgatás során a kérelmező törvényes képviselőjének, illetve a törvényes képviselő által adott meghatalmazással rendelkező, nagykorú cselekvőképes személynek is jelen kell lennie.

(3) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadására irányuló eljárás tárgyi költségmentes.”

21. §

Az Szmtv. a 35. §-t követően a következő alcímmel és 35/A. §-sal egészül ki:

„A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag ellenőrzése a Vízuminformációs Rendszerben

35/A. § (1) Az eljáró hatóság a 2004/512/EK tanácsi határozattal létrehozott vízuminformációs rendszerben (a továbbiakban: Vízuminformációs Rendszer) tárolt adatokkal történő összevetés céljából a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) szóló 2008. július 9-i 767/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: VIS rendelet) 19., illetve 20. cikke alapján történő ellenőrzés céljából a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag ujjnyomatát rögzítheti.

(2) Az eljáró hatóság az (1) bekezdésben meghatározott célból rögzített ujjnyomat-adatot kizárólag a VIS rendelet 19., illetve 20. cikke szerinti keresés elvégzéséhez, annak befejezéséig kezelheti, ezt követően haladéktalanul törli.”

22. §

Az Szmtv. 75. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha az EGT-állampolgár vagy családtagja megszerezte a magyar állampolgárságot, a rá vonatkozó adatokat haladéktalanul törölni kell az EGT-állampolgárok és a családtagok adatairól vezetett résznyilvántartásokból.”

23. §

Az Szmtv. a 77. §-t követően a következő 77/A. §-sal egészül ki:

„77/A. § (1) A Vízumkódex VI. fejezete alapján a Magyar Köztársaság közúti, légi vagy vízi határátkelőhelyén előterjesztett vízumkérelem esetén a kérelmező ujjnyomatát rögzítő idegenrendészeti hatóság az ujjnyomat-adatot a vízumkérelem elbírálásáért felelős idegenrendészeti hatóságnak továbbítja abból a célból, hogy a vízumkérelem elbírálásáért felelős idegenrendészeti hatóság azt – a VIS rendelet 9. cikke alapján – a Vízuminformációs Rendszerbe bevigye.

(2) Az ujjnyomat-adatot a kérelmező ujjnyomatát rögzítő idegenrendészeti hatóság kizárólag az ujjnyomat-adatnak a vízumkérelem elbírálásáért felelős idegenrendészeti hatóságnak történő továbbításáig kezelheti. Az ujjnyomat-adatot ezt követően haladéktalanul törölni kell.

(3) Az ujjnyomat-adatot a vízumkérelem elbírálásáért felelős idegenrendészeti hatóság kizárólag az ujjnyomat-adatnak a Vízuminformációs Rendszerbe történő beviteléig kezelheti. Az ujjnyomat-adatot ezt követően haladéktalanul törölni kell.”

24. §

Az Szmtv. 81. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A Vízuminformációs Rendszerhez a VIS rendelet 15–20. cikke szerinti célokból a külön jogszabályban meghatározott idegenrendészeti hatóságok rendelkeznek hozzáféréssel.”

25. §

(1) Az Szmtv. 86. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg azokat az eseteket, amikor – a közbiztonság és a nemzetbiztonság védelme érdekében –

a) a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum csak a központi vízumhatóság hozzájárulásával adható ki, és

b) más schengeni állam vízumkiadó hatósága a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadását megelőzően a központi vízumhatósággal egyeztet.”

(2) Az Szmtv. 86. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter, hogy rendeletben határozza meg azokat a harmadik országokat, amelyek állampolgárai részére kiadott vízumokról a Vízumkódex 31. cikk (1) bekezdése szerint a központi vízumhatóság tájékoztatást kér.”

26. §

Az Szmtv. 129. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ez a törvény

a) a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. és 13. cikkének [3. §; 36. §];

b) a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) szóló, 2008. július 9-i 767/2008/EK rendelet 6., 9., illetve 19-20. cikkének [35/A. §, 77/A. §];

c) a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) szóló, 2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet [2. §; 4. §; 20. §; 86. §]

végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.”

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény egyes rendelkezéseinek módosításáról

27. §

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 2. §-a a következő *m*) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„*m*) három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum: a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) szóló, 2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Vízumkódex) 2. cikk 2. pontjában meghatározott engedély.”

28. §

A Harmtv. 8. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. § A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumot a Vízumkódexben foglalt eljárások és feltételek szerint kell kiadni.”

29. §

A Harmtv. 9. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„9. § (1) Az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter által – a közbiztonság és a nemzetbiztonság védelme érdekében – meghatározott esetekben a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum csak a központi vízumhatóság hozzájárulásával adható ki.

(2) A központi vízumhatóság a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadásához való hozzájárulás megadása előtt köteles egyeztetni azon schengeni államok központi hatóságaival, amelyek az egyeztetést kérik.

(3) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum iránti kérelem, a vízum megsemmisítése, visszavonása, valamint a vízum meghosszabbítása tárgyában hozott döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.”

30. §

A Harmtv. a 67. §-t követően a következő alcímmel és 67/A. §-sal egészül ki:

„A harmadik országbeli állampolgárok ellenőrzése a Vízuminformációs Rendszerben

67/A. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a 2004/512/EK tanácsi határozattal létrehozott vízuminformációs rendszerben (a továbbiakban: Vízuminformációs Rendszer) tárolt adatokkal történő összevetés céljából a VIS rendelet 19., illetve 20. cikke alapján történő ellenőrzés céljából a harmadik országbeli állampolgár ujjnyomatát rögzítheti.

(2) Az idegenrendészeti hatóság a (1) bekezdésben meghatározott célból rögzített ujjnyomat- adatot kizárólag a VIS rendelet 19., illetve 20. cikke szerinti keresés elvégzéséhez, annak befejezéséig kezelheti, ezt követően haladéktalanul törli.”

31. §

(1) A Harmtv. 95. §-a a következő (3)–(5) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A Vízumkódex VI. fejezete alapján a Magyar Köztársaság közúti, légi vagy vízi határátkelőhelyén előterjesztett vízumkérelem esetén a kérelmező ujjnyomatát rögzítő idegenrendészeti hatóság az ujjnyomat- adatot a vízumkérelem elbírálásáért felelős idegenrendészeti hatóságnak továbbítja, abból a célból, hogy a vízumkérelem elbírálásáért felelős idegenrendészeti hatóság azt – a VIS rendelet 9. cikke alapján – a Vízuminformációs Rendszerbe bevigye.

(4) Az ujjnyomat- adatot a kérelmező ujjnyomatát rögzítő idegenrendészeti hatóság kizárólag az ujjnyomat- adatnak a vízumkérelem elbírálásáért felelős idegenrendészeti hatóságnak történő továbbításáig kezelheti. Az ujjnyomat- adatot ezt követően haladéktalanul törölni kell.

(5) Az ujjnyomat- adatot a vízumkérelem elbírálásáért felelős idegenrendészeti hatóság kizárólag az ujjnyomat- adatnak a Vízuminformációs Rendszerbe történő beviteléig kezelheti. Az ujjnyomat- adatot ezt követően haladéktalanul törölni kell.”

(2) A Harmtv. 95. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A vízumkérelem (1) bekezdés szerinti adatai nem tárolhatóak az idegenrendészeti nyilvántartásban, ha azokat a VIS rendelet 5. cikke alapján a Vízuminformációs Rendszerben kell tárolni.”

32. §

A Harmtv. 106. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha a harmadik országbeli állampolgár megszerezte a magyar állampolgárságot, a rá vonatkozó adatokat haladéktalanul törölni kell az idegenrendészeti résznyilvántartásokból.”

33. §

A Harmtv. 107. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A Vízuminformációs Rendszerhez a VIS rendelet 15–20. cikke szerinti célokból a külön jogszabályban meghatározott idegenrendészeti hatóságok rendelkeznek hozzáféréssel.”

34. §

(1) A Harmtv. 111. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg azokat az eseteket, amikor – a közbiztonság és a nemzetbiztonság védelme érdekében –

a) a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum csak a központi vízumhatóság hozzájárulásával adható ki, és

b) más schengeni állam vízumkiadó hatósága a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadását megelőzően a központi vízumhatósággal egyeztet.”

(2) A Harmtv. 111. §-a a következő (7)–(8) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, hogy a külpolitikáért felelős miniszterrel, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszterrel egyetértésben rendeletben határozza meg azokat a harmadik országokat, amelyek állampolgárainak a Vízumkódex 3. cikk (2) bekezdése szerinti esetben repülőtéren tranzitvízummal kell rendelkezniük.

(8) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter, hogy rendeletben határozza meg azokat a harmadik országokat, amelyek állampolgárai részére kiadott vízumokról a Vízumkódex 31. cikk (1) bekezdése szerint a központi vízumhatóság tájékoztatást kér.”

35. §

A Harmtv. 120. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) E törvény

a) a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet [6. §; 40. §];

b) a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) szóló, 2008. július 9-i 767/2008/EK rendelet 6., 9., illetve 19–20. cikkei [67/A. §, 95. §];

c) a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) szóló, 2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet [2. §; 8. §; 12. §; 111. §] végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.”

*A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény egyes rendelkezéseinek módosítása***36. §**

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 35. §-a a következő (10) bekezdéssel egészül ki:

„(10) A menekültügyi hatóság az elismerés iránti kérelem benyújtásakor intézkedik az elismerését kérő arcképmásának, valamint ujjnyomatának rögzítése iránt.”

37. §

A Met. 83. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő (3)–(6) bekezdés lép, ezzel egyidejűleg a jelenlegi (5) bekezdés megjelölése (7) bekezdésre változik:

„(3) Az ujjnyomat-adat rögzítésének és tárolásának célja

a) a dublini egyezmény hatékony alkalmazása érdekében az ujjlenyomatok összehasonlítására irányuló „Eurodac” létrehozásáról szóló, 2000. december 11-i 2725/2000/EK tanácsi rendelet 4. cikkében foglaltak végrehajtása;

b) a tizenkettedik életévét betöltött elismerését kérő esetében a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) szóló 2008. július 9-i, 767/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: VIS rendelet) 21. és 22. cikke szerinti hozzáférés biztosítása.

(4) A menekültügyi hatóság a (3) bekezdés *a)* pontjában meghatározott célból rögzített ujjnyomat-adatot az elismerését kérő igazolt, ennek hiányában az általa közölt természetes személyazonosító adatainak, állampolgárságának, továbbá a kijelölt szálláshelyének megjelölésével haladéktalanul továbbítja az (5) bekezdés szerinti adatfeldolgozó szervnek.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott adatkör tekintetében adatfeldolgozó a miniszter rendeletében meghatározott szerv. Az adatoknak az Eurodac központi egységéhez történő továbbításáért, az adatok fogadásáért, illetve azok összehasonlításáért az adatkezelő felel.

(6) A menekültügyi hatóság a (3) bekezdés *b)* pontjában meghatározott célból rögzített ujjnyomat-adatot kizárólag a VIS rendelet 21. és 22. cikke szerinti keresés elvégzéséhez, annak befejezéséig kezelheti, ezt követően haladéktalanul törli.”

38. §

A Met. 95. § (2) bekezdése a következő *c)* ponttal egészül ki:

[E törvény a következő közösségi jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg]

„*c)* az Európai Parlament és a Tanács 767/2008/EK (2008. július 9.) rendelete a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) [35. §, 83. §].”

II. FEJEZET

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény egyes rendelkezéseinek módosításáról

39. §

(1) A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 326. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Ha az első fokon eljáró közigazgatási szerv illetékessége az egész országra kiterjed – a (12)–(13) bekezdésben foglalt kivétellel – a perre a Fővárosi Bíróság kizárólagosan illetékes.”

(2) A Pp. 326. §-a a következő (13) bekezdéssel egészül ki:

„(13) A menedékjogról szóló törvény, valamint a végrehajtásáról szóló kormányrendelet alapján indult felülvizsgálati eljárásokban a bíróság illetékességét a felperes belföldi lakóhelye, ha lakóhelye nincs, tartózkodási helye, ezek hiányában – menekültügyi nyilvántartás szerinti – szálláshelye alapozza meg. Ha a felperesnek nincs belföldi lakóhelye, tartózkodási helye, illetve szálláshelye, az utolsó belföldi lakóhelye, ha lakóhelye nem volt, tartózkodási helye, ennek hiányában – menekültügyi nyilvántartás szerinti – szálláshelye szerinti bíróság illetékes.”

Az Európai Unió bűnüldözési információs rendszerei és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete keretében megvalósuló együttműködésről és információcseréről szóló 1999. évi LIV. törvény egyes rendelkezéseinek módosításáról

40. §

Az Európai Unió bűnüldözési információs rendszerei és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete keretében megvalósuló együttműködésről és információcseréről szóló 1999. évi LIV. törvény (a továbbiakban: NEBEK tv.) 3. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A NEBEK a Rendőrség, valamint a Vám- és Pénzügyőrség (a továbbiakban: magyar együttműködő szerv) tekintetében ellátja a vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről szóló, 2008. június 23-i 2008/633/IB tanácsi határozat alapján kijelölt nemzeti központi hozzáférési pont feladatait.”

41. §

A NEBEK tv. 6. §-a a következő (2)–(4) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi (2) bekezdés megjelölése (5) bekezdésre változik:

„(2) A magyar együttműködő szervnek a 2004/512/EK tanácsi határozattal létrehozott vízuminformációs rendszerhez (a továbbiakban: Vízuminformációs Rendszer) betekintés céljából történő hozzáférésre irányuló, a NEBEK útján történő adatszolgáltatást kezdeményező indokolt írásos vagy elektronikus úton továbbított kezdeményezésében az (1) bekezdésben foglaltak mellett fel kell tüntetnie

- a)* a konkrét ügy ügyiratszámát, amelyben szükséges a Büntető Törvénykönyvben meghatározott terrorcselekmény vagy az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvény *1. számú melléklete* által meghatározott bűncselekmények megelőzése, felderítése és nyomozása érdekében az adatszolgáltatás;
- b)* azokat a körülményeket, amelyek alapján valószínűsíthető, hogy a Vízüminformációs Rendszerből történő adatszolgáltatás jelentősen hozzájárulhat az adott bűncselekmények megelőzéséhez, felderítéséhez vagy nyomozásához;
- c)* azokat a körülményeket, amelyek megalapozzák a Vízüminformációs Rendszerből történő adatszolgáltatás szükségességét;
- d)* az *a)* pont szerinti bűncselekmény minősítését;
- e)* a betekintéshez szükséges, törvényben meghatározott egyéb adatokat, valamint
- f)* a betekintés céljából történő hozzáférés kezdeményezésére a magyar együttműködő szerv vezetője által feljogosított személy részére a VIS nemzeti központi hatóság által biztosított azonosító kódot.

(3) A NEBEK a (2) bekezdésben foglalt feltételek teljesülését és a kezdeményezés indokoltságát a kérelem teljesítését megelőzően vizsgálni köteles.

(4) Kivételesen sürgős esetben a NEBEK a magyar együttműködő szerv adatszolgáltatás kezdeményezésére vonatkozó szóbeli kérelmét is teljesítheti. Ebben az esetben a (2) bekezdésben foglalt feltételek teljesülését a kérelem teljesítését követően, a sürgősség indokoltságával együtt kell vizsgálnia.”

42. §

A NEBEK tv. 10. §-a a következő (4)–(7) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A NEBEK a lekérdezés jogszerűségének ellenőrzése, valamint az adatok sértetlenségének és biztonságának biztosítása céljából a Vízüminformációs Rendszerben végzett betekintés céljából történő hozzáférésekről adattovábbítási nyilvántartást vezet.

(5) Az adattovábbítási nyilvántartásban foglalt adatokat a vízüminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) szóló, 2008. július 9-i 767/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 34. cikk (2) bekezdésében foglaltak szerint lehet felhasználni és azokat az ott meghatározott időszak elteltével törölni kell.

(6) Az adattovábbítási nyilvántartás az alábbi adatokat tartalmazza:

- a)* a betekintés pontos célja, beleértve a konkrét ügyben érintett – a 6. § (2) bekezdés *a)* pontja szerinti – bűncselekmény megnevezését is;
- b)* a kérelem szerinti ügy ügyiratszámát;
- c)* a hozzáférés dátumát és pontos időpontját;
- d)* a 6. § (4) bekezdés szerinti sürgős eljárásra történő utalást;
- e)* a betekintéshez szükséges, a kérelemben szereplő adatokat;
- f)* a megtekintett adatok típusát;
- g)* a NEBEK által a keresés végrehajtására felhatalmazott személy részére a VIS nemzeti központi hatóság által biztosított azonosító kódot, valamint

h) a magyar együttműködő szerv vezetője által a betekintés céljából történő hozzáférés kezdeményezésére felhatalmazott személy számára a VIS nemzeti központi hatóság részéről biztosított azonosító kódot.

(7) A NEBEK – a betekintés céljából történő hozzáférés követhetősége céljából – a hozzáférési jogosultság időtartama alatt nyilvántartást köteles vezetni a keresés végrehajtására felhatalmazott és a betekintés céljából történő hozzáférés kezdeményezésére felhatalmazott személyek nevééről és azonosító kódjáról.”

43. §

A NEBEK tv. a 17. §-t követően a következő alcímmel és 18. §-sal egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

18. § E törvény a vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésekről szóló, 2008. június 23-i 2008/633/IB tanácsi határozat 3-4. és 16. cikkei végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg [3. §, 6. §, 10. §].”

A Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvény egyes rendelkezéseinek módosításáról

44. §

A Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvény (a továbbiakban: VPtv.) a 22. §-t követően a következő alcímekkel és 22/A–22/B. §-sal egészül ki:

„Leplezett figyelés elrendelése

22/A. § A felhatalmazott szervek a 2. § (3) bekezdésében meghatározott célból leplezett figyelést rendelhetnek el arra a személyre vonatkozóan, akiről megalapozottan feltehető, hogy az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvény 1. melléklete által meghatározott súlyos bűncselekményt fog elkövetni (készít elő) vagy követ el a Magyar Köztársaság vagy más, a Schengeni Információs Rendszert alkalmazó állam területén, abban az esetben is, ha a magyar törvény szerint az előkészület nem büntetendő. Leplezett figyelés rendelhető el az ilyen személlyel vagy bűncselekménnyel kapcsolatba hozható jármű vonatkozásában is.

A Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett leplezett figyelésre irányuló jelzés végrehajtása

22/B. § (1) Ha a pénzügyőr az intézkedés során megállapítja, hogy az intézkedéssel érintett személy vagy jármű azonos a Schengeni Információs Rendszerben elhelyezett leplezett figyelésre irányuló jelzés szerinti személlyel vagy járművel, a leplezett figyelésre irányuló jelzés végrehajtása során az 5. § (4) bekezdésében meghatározott intézkedéseket fogantatosíthatja.

(2) A pénzügyőr – a leplezett figyelésre történő utalás és a leplezett figyelés céljának veszélyeztetése nélkül – kizárólag annak az intézkedésnek a tényét és célját közölheti, amelynek során a leplezett figyelésre irányuló jelzés végrehajtására sor kerül.

(3) A pénzügyőr a leplezett figyelésre irányuló jelzés végrehajtásakor az intézkedése során rögzítendő adatokon túl – ha ez a leplezett figyelésre irányuló jelzés végrehajtásának célját nem veszélyezteti – az alábbi adatokat rögzítheti, és továbbíthatja a külön jogszabályban meghatározott szervén keresztül az adott leplezett figyelésre irányuló jelzést kibocsátó hatóságnak:

- a) az intézkedéssel érintett személy vagy jármű megtalálásának ténye, körülményei,
- b) az intézkedés helye, ideje, indoka,
- c) az utazás útvonala és az úti cél,
- d) az intézkedéssel érintett személyt kísérő, illetve az intézkedéssel érintett járműben utazó személyek természetes személyazonosító adatai,
- e) a használt jármű azonosításához szükséges adatok,
- f) a szállított tárgyakra vonatkozó adatok.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott adatok megszerzése érdekében kényszerítő eszköz nem alkalmazható.”

45. §

A VPtv. a 36. §-t követően a következő 36/A. §-sal egészül ki:

„36/A. § (1) A Vám- és Pénzügyőrség a Vízuminformációs Rendszerhez a törvény szerint hatáskörébe tartozó, az Európai Unió tagállamaival folytatott bünyügi együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvény *1. számú melléklete* által meghatározott bűncselekmények megelőzése, felderítése, és nyomozása céljából, meghatározott egyedi ügyben betekintés céljából történő hozzáférést kezdeményezhet. A kezdeményezést a vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről szóló, 2008. június 23-i 2008/633/IB tanácsi határozat (a továbbiakban: 2008/633/IB tanácsi határozat) szerinti kijelölt nemzeti központi hozzáférési ponthoz kell megtenni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti betekintés céljából történő hozzáférést írásban vagy elektronikus úton abban az esetben lehet kezdeményezni, ha

- a) a kezdeményező rendelkezésére álló adatok alapján alaposan feltehető, hogy a betekintés céljából történő hozzáférés útján megismerhető adat nélkül az (1) bekezdésben meghatározott valamely bűncselekmény megelőzése, felderítése vagy a bűncselekmény nyomozásának eredményessége érdemben nem biztosítható, és
- b) a betekintés céljából történő hozzáférésre az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmények körébe tartozó valamely bűncselekmény megelőzésére, felderítésére vagy nyomozására irányuló egyedi eljárásban van szükség.

(3) A Vízuminformációs Rendszerhez betekintés céljából történő hozzáférésre irányuló, a 2008/633/IB tanácsi határozat szerinti kijelölt nemzeti központi hozzáférési pont útján történő adatszolgáltatási kezdeményezésnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a)* a (2) bekezdés *a)* pontjában meghatározott feltétel igazolására vonatkozó adatok,
- b)* az eljáró hatóság megnevezése, az egyedi ügy ügyiratszama, a kezdeményezésre jogosult neve és a VIS nemzeti központi hatóság által biztosított azonosító kódja,
- c)* a kezdeményezés alapjául szolgáló bűncselekmény minősítése, továbbá
- d)* a kezdeményezéssel igényelt adat megnevezése és minden egyes igényelt adat tekintetében az arra vonatkozó indokolás, hogy fennáll a (2) bekezdés *a)* pontjában foglalt feltétel.

(4) A kezdeményezésben a (3) bekezdés *d)* pontjában foglaltak szerinti adatok megismeréséhez meg kell jelölni az alábbi adatkörök közül azt, amelyre a betekintés útján való hozzáférés történik:

- a)* családi név, születéskori családi név (korábbi családi név); utónevek; nem; születési idő, hely és ország,
- b)* jelenlegi állampolgárság és a születéskori állampolgárság,
- c)* az úti okmány típusa és száma, a kiállító hatóság, valamint a kiállítás és a lejárat időpontja,
- d)* fő úti cél és a tartózkodás tervezett időtartama,
- e)* az utazás célja,
- f)* az érkezés és az indulás tervezett időpontja,
- g)* az első belépés szerinti tervezett határ vagy tranzitútvonat,
- h)* lakóhely,
- i)* ujjnyomatok,
- j)* a vízum típusa és a vízumbélyeg száma,
- k)* a meghívólevelet kibocsátó, illetve a tartózkodás ideje alatt a megélhetési költségeket fedező személy adatai.

(5) A kezdeményezés alapján hozzáféréssel a Vízuminformációs Rendszerből nem vehető át és nem továbbítható adat, ha a (2)–(4) bekezdésben meghatározott feltételek nem teljesülnek. Ha a kezdeményezés alapján a 2008/633/IB tanácsi határozat szerint kijelölt nemzeti központi hozzáférési pont hozzáféréssel a kezdeményezést teljesíti és a hozzáférés a Vízuminformációs Rendszerben találatot eredményez, a Vám- és Pénzügyőrség részére a kezdeményezésben igényelt adatokon túlmenően továbbíthatók:

- a)* a vízumkérdőívről származó egyéb adat,
- b)* a fénykép és
- c)* bármely – korábban kiadott, elutasított, megsemmisített, visszavont vagy meghosszabbított – vízummal kapcsolatos adat.

(6) A betekintés céljából történő hozzáférés kezdeményezésére csak az a személy jogosult, akinek a feladatköre alapján az országos parancsnok erre felhatalmazást adott, és erről a VIS nemzeti központi hatóságot értesítette. A (3) bekezdés *b)* pontja szerinti azonosító kódot az értesítést követően a VIS nemzeti központi hatóság bocsátja a kezdeményezésre jogosult személy rendelkezésére. Vissza kell vonni a felhatalmazását annak – és erről a VIS nemzeti központi hatóságot értesíteni kell –, akinek a felhatalmazás alapjául szolgáló feladatköre megszűnt.”

46. §

A VPtv. a következő alcímmel és 44. §-sal egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

44. § E törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

- a) a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (Schengeni Végrehajtási Egyezmény) 99. cikke [22/A–22/B. §],
- b) a néhány új funkciónak – többek között a terrorizmus elleni küzdelemnek – a Schengeni Információs Rendszerbe történő bevezetéséről szóló, 2005. február 24-i 2005/211/IB tanácsi határozat 1. cikke [22/A–22/B. §],
- c) a vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről szóló, 2008. június 23-i, 2008/633/IB tanácsi határozat 3–5. cikke [36/A. §].”

A Schengeni Végrehajtási Egyezmény keretében történő együttműködésről és információcseréről szóló 2007. évi CV. törvény egyes rendelkezéseinek módosítása

47. §

A Schengeni Végrehajtási Egyezmény keretében történő együttműködésről és információcseréről szóló 2007. évi CV. törvény (a továbbiakban: SIS tv.) 4. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A SIRENE Iroda a (2)–(4) bekezdésben meghatározott feladatokkal érintett személyes adatok tekintetében adatkezelő.”

48. §

A SIS tv. 5. § (1) bekezdés e) és f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A SIS-be figyelmeztető jelzést kell elhelyezni:]

- „e) arról a nem EGT-állampolgár külföldiről, aki beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt áll, kivéve, ha a beutazási és tartózkodási tilalom elrendelésére a magyar állam által megtérítési kötelezettséggel megelőlegezett költség vissza nem térítése vagy a kiszabott, de meg nem fizetett helyszíni bírság vagy szabálysértési bírság végrehajtásának eredménytelensége miatt került sor,
- f) arról a személyről vagy gépjárműről, akivel vagy amellyel kapcsolatban a Rendőrség vagy a Vám- és Pénzügyőrség leplezett figyelést rendelt el,”

49. §

A SIS tv. 7. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján a Rendőrség figyelmeztető jelzést helyez el a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok megkeresésére is abban az esetben, ha a Magyar Köztársaság vagy más, SIS-t alkalmazó külföldi állam nemzetbiztonságát sértő vagy veszélyeztető tevékenység elhárítása érdekében az indokolt.”

III. FEJEZET

Záró rendelkezések

50. §

(1) Ez a törvény – a (2)–(7) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetést követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) A 39. §, valamint az 51. § (4) bekezdése az e törvény kihirdetését követő második hónap első napján lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően indult bírósági felülvizsgálat iránti eljárásokban kell alkalmazni.

(3) A 17–20., 25., 27–29., valamint a 34. § 2010. április 5-én lép hatályba.

(4) A 2., 4., 6., 9., 21., 23., 24. és a 30. §, a 31. § (1) bekezdése, valamint a 33. és a 36–37. §-ok az Európai Közösségek Bizottsága által a 2004/512/EK tanácsi határozattal létrehozott vízuminformációs rendszer működésének kezdeti időpontjaként megjelölt, az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett napon lépnek hatályba.

(5) A 8., 13. és a 15. § az Európai Unió Tanácsának a vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről szóló, 2008. június 23-i 2008/633/IB tanácsi határozat alkalmazásának kezdetét megállapító, az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett közleményében meghatározott napon lép hatályba.

(6) A 40–42. és a 45. § az Európai Unió Tanácsának a vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről szóló, 2008. június 23-i 2008/633/IB tanácsi határozat alkalmazásának kezdetét megállapító, az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett közleményében meghatározott napon lép hatályba.

(7) A 31. § (2) bekezdése a VIS rendelet 48. cikk (5) bekezdése alapján az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett utolsó időponttal megegyező napon lép hatályba.

51. §

(1) Az Rtv. 27. § (1) bekezdésében a „84. § *j*) pontjában” szövegrész helyébe a „91/A. § (1) bekezdés *e*) pontjában” szöveg, a 67. §-t megelőző alcímben a „*nyomozás megtagadásának vagy*” szövegrész helyébe a „*feljelentés elutasításának vagy a nyomozás*” szöveg, a 67. § (1) bekezdésében a „nyomozás megtagadásának vagy” szövegrész helyébe a „feljelentés elutasításának vagy a nyomozás” szöveg, a 75. §-ban az „A belső bűnmegelőzési és bűnfelderítő feladatokat ellátó szerv (e törvény alkalmazása szempontjából a továbbiakban: Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat)” szövegrész helyébe az „A Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat” szöveg, a 78. § (2) bekezdés *a*) pontjában a „budapesti” szövegrész helyébe a „fővárosi” szöveg, a 91/C. § (1) bekezdésében a „bűnügyi” szövegrész helyébe a

„84. § (2) bekezdés *h*) pontja szerinti” szöveg, a 91/K. § *c*) pontjában az „alatt” szövegrész helyébe a „hatálya alatt” szöveg lép.

(2) Az Szmtv. 3. § (2) és (3) bekezdésében az „érvényes vízummal” szövegrészek helyébe az „érvényes három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízummal” szöveg; a 73. § (1) bekezdésében az „A vízum kiadására irányuló eljárásban” szövegrész helyébe az „A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadására irányuló eljárásban” szöveg; 80. § (1) bekezdés *b*) pontjában a „bejelentett úti okmány típusát és számát” szövegrész helyébe az „eltulajdonítottként vagy megsemmisültként bejelentett úti okmány, illetve személyazonosító igazolvány típusát és azonosító adatait, valamint a Schengeni Információs Rendszerbe elhelyezett figyelmeztető jelzés tényét” szöveg lép.

(3) A Harmtv. 100. § (1) bekezdés *b*) pontjában az „okmány típusa és azonosító adatai” szövegrész helyébe az „okmány, illetve tartózkodási engedély típusa és azonosító adatai, valamint a Schengeni Információs Rendszerbe elhelyezett figyelmeztető jelzés ténye” szöveg lép.

(4) A Met. 32. § (7) bekezdésében, 49. § (8) bekezdésében, 53. § (4) bekezdésében, 68. § (3) bekezdésében, valamint 75. § (3) bekezdésében a „Fővárosi Bíróság” szövegrész helyébe a „bíróság” szöveg lép.

(5) A NEBEK tv. 1. § (2) bekezdésében az „a Schengeni Információs Rendszer (SIS), az Európai Csalásellenes Hivatal (OLAF), valamint” szövegrész helyébe az „a Schengeni Információs Rendszer (SIS), a Vízuminformációs Rendszer (VIS), az Európai Csalásellenes Hivatal (OLAF), valamint” szöveg, 3. § (1) bekezdésében az „és nemzeti egységeivel, valamint” szövegrész helyébe az „és nemzeti egységeivel, az Európai Unió jogi aktusával létrehozott információs rendszerhez betekintés céljából történő hozzáférés során, valamint” szöveg lép.

52. §

(1) E törvény hatálybalépésének napján hatályát veszti

- a*) az Rtv. 84. § (2) bekezdés *l*) pontja, 91/C. § (2) bekezdés *g*) pontja, valamint 100. § (1) bekezdés *d*) pontjában az „és pirotechnikai termékek” szövegrész,
- b*) az Nbtv. 42. § (1) bekezdése,
- c*) az Szmtv. 28. § (2) bekezdése,
- d*) a Harmtv. 75. § (3) bekezdése.

(2) A Harmtv. 10–11. §-a az 50. § (3) bekezdésében meghatározott időpontban veszti hatályát.

(3) A Met. 39. § *b*) pontjában az „– a tizennegyedik életévét betöltött külföldi esetében –” szövegrész az 50. § (4) bekezdésében meghatározott időpontban veszti hatályát.

(4) Az Rtv. 35/B. §-a a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) szóló, 2008. július 9-i 767/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 18. cikk (2) bekezdés első mondatában meghatározott időtartam elteltének napján hatályát veszti.

(5) E törvény az 50. § (7) bekezdésében meghatározott időpontot követő napon hatályát veszti.

53. §

E törvény a következő európai uniós jogi aktusok végrehajtását szolgálja:

- a)* a Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaikon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (Schengeni Végrehajtási Egyezmény) 92. cikk (2) bekezdése és 99. cikke;
- b)* a vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről szóló, 2008. június 23-i 2008/633/IB tanácsi határozat;
- c)* a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) szóló, 2008. július 9-i 767/2008/EK rendelet;
- d)* az 562/2006/EK rendeletnek a vízuminformációs rendszer (VIS) Schengeni határ-ellenőrzési kódex keretében való alkalmazása tekintetében történő módosításáról szóló, 2009. január 14-i 81/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet;
- e)* a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) szóló, 2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet.

INDOKOLÁS

az egyes rendészeti és migrációs tárgyú törvények módosításáról, valamint egyes törvényeknek a Vízuminformációs Rendszer bevezetésével összefüggő jogharmonizációs célú módosításáról szóló törvényjavaslathoz

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A.

1. A Javaslát a Schengeni Végrehajtási Egyezmény keretében történő együttműködésről és információcseréről szóló 2007. évi CV. törvény (SIS tv.) néhány technikai hiányosságát hivatott orvosolni, valamint az uniós és a hazai jog összehangolását, továbbá a jogalkalmazói gyakorlatban felmerült problémák megoldását célozza.

2. A SIS tv. alkalmazásával kapcsolatban elsősorban a rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok részéről merültek fel gyakorlati nehézségek, amelyeket a Javaslát szerinti módosítás orvosol. A legfontosabb változás az ún. leplezett figyelés szabályainak törvényi szinten való megjelenítése. Ezt a kategóriát a Schengeni Végrehajtási Egyezmény (a továbbiakban: SVE) 99. cikke tartalmazza, ugyanakkor hazai jogunkban eddig nem került meghatározásra, ezért a rendőrség nem tudott leplezett figyelésre irányuló figyelmeztető jelzéseket elhelyezni a rendszerben. Ebből kifolyólag szükség van a hazai szabályozás uniós kompatibilitásának megteremtésére, amely a SIS tv. mellett szükségessé teszi a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.), valamint a Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvény (a továbbiakban: VPtv.) módosítását is, annak érdekében, hogy a leplezett figyelésre irányuló figyelmeztető jelzésre vonatkozó találat esetén teendő intézkedésekre vonatkozó szabályok megalkotásra kerüljenek. Leplezett figyelésre irányuló figyelmeztető jelzés elhelyezésének a nemzetbiztonsági szolgálatok által történő kezdeményezését az SVE 99. cikk (3) bekezdése lehetővé teszi, amely lehetőség megteremtését a nemzetbiztonsági szolgálatoknak a bűnüldözésben és felderítésben – elsősorban a terrorizmus tekintetében – történő közreműködése szükségessé teszi. Ezért a Javaslát e tekintetben a SIS tv. és a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényt (a továbbiakban: Nbtv.) együttes kiegészítését tartalmazza.

3. A tervezet enyhíti a beutazási és tartózkodási tilalmakhoz kapcsolódó, a SIS-re vonatkozó szabályokat is. A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) és a SIS tv. értelmében ugyanis az állam által megtérítési kötelezettséggel megelőlegezett költség vissza nem térítése miatt is lehetőség van a SIS-ben beutazási tilalomra irányuló figyelmeztető jelzést elhelyezni. A SIS célja rendészeti érdekek érvényesítése, az SVE 96. cikke rendészeti szempontok alapján teszi lehetővé a beutazási tilalomra irányuló figyelmeztető jelzések elhelyezését, ezért a hatályos magyar szabályozás nem áll összhangban az egyezménnyel. A módosítást követően a fenti esetben a hazai beutazási és tartózkodási tilalmakat tartalmazó adatbázisban lehet csak nyilvántartani az érintett személyeket, azonban ez a tilalom nem terjedhet ki a teljes schengeni térségre.

4. A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvényben (a továbbiakban: Szmtv.), valamint a Harmtv.-ben az elveszett, ellopott okmányokkal kapcsolatos eljárást érintő módosítás célja, hogy a szabályozás összhangban legyen a SIS tv. alapján kialakított gyakorlattal. E szerint az ilyen okmányokkal kapcsolatos adatok közvetlenül az idegenrendészeti nyilvántartásból kerülnek a SIS-be és azok körözését pedig indokolt esetben a rendőrség és nem az idegenrendészeti

hatóság rendeli el. Ezért biztosítani kell, hogy a körözési rendszert kezelő szerv részére is rendelkezésre álljanak az ellopott, elveszett okmányokkal kapcsolatos adatok, mely egy rendszeres adatkapcsolatot feltételez a két nyilvántartás között.

5. Az Alkotmánybíróság a 132/2008. (XI. 6.) AB határozatban hatályon kívül helyezte a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 16. § (1) bekezdését tekintettel arra, hogy az Alkotmány 8. § (2) bekezdése szerint az alapvető jogokra és köteleességekre vonatkozó szabályokat minden esetben törvénynek kell megállapítania.

Az Rtv. módosítása tartalmazza azon törvényi szintű szabályokat is, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a rendőrségi fogdába történő befogadáskor az élet vagy a testi épség védelme, valamint bűncselekmény megelőzése érdekében a fogvatartott teste – a testüregekre is kiterjedően – átvizsgálható legyen.

6. A FRONTEX keretében megvalósuló együttműködés kapcsán több esetben problémaként merült fel az, hogy az akcióban részt venni kívánó államok határrendészeti feladatot ellátó szervének tagjai a saját szolgálati fegyverüket kívánták az akcióban felhasználni. Azonban az Rtv. hatályos szabályai ezt nem teszik lehetővé, ezért annak módosítása indokolt annak érdekében, hogy a határrendészeti feladatokat ellátó szerv tagja szerinti államban rendszeresített kényszerítő eszköz vagy lőfegyver is alkalmazható legyen, illetve annak érdekében, hogy a Magyarországon átutazó, a FRONTEX keretében megvalósuló közös akcióban résztvevők maguknál tarthassák kényszerítő eszközeiket, lőfegyverüket.

7. A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény (a továbbiakban: Hektv.) alkalmazhatósága érdekében szükséges az Rtv.-ben az előállítás lehetőségének biztosítása, illetve a megfelelő adatkezelési szabályok megteremtése.

8. Az előterjesztés elfogadásának további célja az Európai Unió vízuminformációs rendszere (VIS) hazai működtetéséhez és a kijelölt magyar hatóságoknak az adatbázishoz való hozzáférésehez szükséges jogharmonizáció. Ennek bővebb indokolását az alábbiak foglalják össze.

B/I.

1. Az ún. közösségi vízumrendelet (539/2001/EK tanácsi rendelet) I. Melléklete (ún. pozitív lista) alapján jelenleg is több mint 120 ország állampolgárai minősülnek vízumkötelesnek az Európai Unió (EU) tagországaiba történő beutazáskor. Következésképpen az Unió területére igen nagy számban érkeznek olyan harmadik országbeli állampolgárok, akik csak érvényes – schengeni vagy ebből az együttműködésből kimaradó néhány tagország (Egyesült Királyság, Írország, Dánia, Ciprus és a két 2007-ben csatlakozott új tagállam) által nemzeti hatáskörben kiállított – vízummal léphetnek be az EU tagállamainak területére. 2008-ban a schengeni tagállamok diplomáciai és konzuli képviselői közel 13.3 millió vízumot adtak ki világszerte, a külső határokat pedig több tízmillió vízumkötelezett harmadik országbeli állampolgár lépte át a tavalyi évben. Ezen évente tízmillió nagyságrendű vízumköteles személytömeg egységes kezelése csak egy uniós szintű, központi adatbázis üzemeltetésével lehetséges.

2. A közösségi intézménynek e tárgykörben 2001-ben fogalmazták meg először célkitűzéseiket. 2001. szeptember 20-án a Tanács következtetéseket fogadott el, amelyekben foglaltak az EU legfőbb politikai irányvonalát és az Unió fejlődéséhez szükséges impulzusukat megadó Európai Tanács 2002. júniusi sevillai, 2003. júniusi thesszaloniki, majd

2004. márciusi brüsszeli ülésének következtetései emelték be az európai döntés-előkészítés főáramába. Ezek alapján a vízumadatok tagállamok közötti cseréjét kezelő rendszer; az ún. *vízuminformációs rendszer (VIS)* létrehozása a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozására irányuló uniós szakpolitikák egyik *lényegi, prioritást élvező kezdeményezésévé* vált.

Első jogalkotási aktusként megszületett a *2004/512/EK tanácsi határozat*, amely a VIS informatikai-technológiai fejlesztéséhez és felállításához szükséges jogalapot biztosítja. E határozat szerint a VIS egy centralizált architektúrán alapul, és egy központi információs rendszerből (a strasbourg-i székhelyű *Központi Vízuminformációs Rendszer – CS-VIS*), a tagállamok megfelelő illetékes nemzeti hatóságaival kapcsolatot biztosító tagállami interfészekből (*Nemzeti Interfész – NI-VIS*), valamint a Központi Vízuminformációs Rendszer és a Nemzeti Interfészek közötti *kommunikációs infrastruktúrából* áll. A Közösség és a tagállamok közötti feladatmegosztásra tekintettel a Központi Vízuminformációs Rendszert, a tagállamokban megtalálható Nemzeti Interfészeket, valamint a Központi Vízuminformációs Rendszer és a Nemzeti Interfészek közötti kommunikációs infrastruktúrát az Európai Bizottság fejlesztette ki. A nemzeti infrastruktúrák adaptációja (kifejlesztése) pedig a tagállamok feladata.

Ezt követően szükség volt a VIS céljainak, működőképességének és feladatainak meghatározására, továbbá a tagállamok közötti vízumadatok cseréjére vonatkozó feltételek és eljárások megállapítására annak érdekében, hogy megkönnyítsék a vízkérelmek elbírálását és a kapcsolódó határozatokat.

3. A fenti célok megvalósítására, következő lépésként fogadta el az Európai Parlament és a Tanács a *vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről (VIS-rendelet) szülő, 2008. július 9-i 767/2008/EK rendeletet (a továbbiakban: VIS rendelet)*.

A VIS rendelet *célja*, hogy a vízumkérelmekre és az ezekkel kapcsolatos határozatokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjének megkönnyítése révén javítsa a közösségi vízumpolitika végrehajtását, a konzuli együttműködést és a központi vízumhatóságok közötti konzultációt. Mindezt annak érdekében, hogy gördülékenyebbé tegye a vízumkérelmezési eljárást, megakadályozza a „vízum shoppingot”, megkönnyítse a visszaélések elleni küzdelmet, valamint a külső határátkelőhelyeken a tagállamok területén végzett határellenőrzéseket. A VIS segítséget nyújt az olyan személyek azonosításában, akik esetleg nem, vagy már nem teljesítik a tagállamok területére történő beutazásra, az ottani tartózkodásra vagy letelepedésre vonatkozó feltételeket, megkönnyíti a Dublin II. rendelet (343/2003/EK tanácsi rendelet) alkalmazását, valamint hozzájárul a belső biztonságát érintő fenyegetések megelőzéséhez is.

A vízumkérelmezők megbízható ellenőrzésének és azonosításának biztosításához az alfanumerikus adatokon túl szükség van a *biometrikus adatok*, így az arcfényképek és újdonságként az *ujjnyomatok* VIS-ben történő feldolgozására is. A VIS-el egy olyan adatbázis felállítására kerül sor, amelyben a schengeni vízummal beutazók biometrikus adatai (fénykép és ujjnyomat) meghatározott adatvédelmi feltételek mellett valamennyi tagállam illetékes hatósága számára hozzáférhetőek. Az adatbázis a vízumkérelemhez szükséges személyes adatokat (név, cím, foglalkozás), a vízumkérelem benyújtásának helyét, idejét, valamint valamennyi olyan döntést tartalmaz, amelyet az érintett tagállam a vízumkérelemmel kapcsolatban meghozott. A VIS az Unió harmadik legnagyobb adatbázisa a Schengeni

Információs Rendszer és a menedékjogot kérőket nyilvántartó EURODAC rendszer után, körülbelül évi 20 millió schengeni vízumigénylő személyes és biometrikus adatait fogja tárolni ötéves visszatartási időszakkal.

A vízumkérelmezőtől tehát a külképviselőten *ujjnyomatot vesznek*, majd ezt a határon verifikálják (kivételes esetben, a határon kérelmezett és kiállított vízumoknál az ujjnyomat vétel is a határon történik). A rendszer így megnehezíti a visszaéléseket, és egyszerűbbé teszi a külső határoknál történő ellenőrzést is: ezzel a módszerrel ugyanis kiszűrhető, hogy valaki más vízumával lépjen be, más módon hamisított vagy meghamisított vízummal jelentkezzen belépésre a schengeni külső határszakaszon, vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt, esetleg más személyazonosságával jusson be az Európai Unió területére. Garanciális okokból a VIS-ben tárolt személyes adatok csak addig őrizhetők meg, amíg az a rendszer céljai érdekében szükséges, de legfeljebb öt évig. Ezen adattárolási időszak biztosítja, hogy az előző kérelemre vonatkozó adatok figyelembe vehetők legyenek a vízumkérelem elbírálásához, illetve azon illegális bevándorlók dokumentálásához, akik bizonyos időszakban vízumot kérelmeztek.

4. A VIS rendelet 5. cikke rögzíti az adatbázisba felvihető *adatok kategóriáit* (pl. meghatározott alfanumerikus adatok, fényképek, ujjnyomatok), majd a következő cikk leszögezi: ezen adatokhoz a beviteli, módosítás vagy törlési célú hozzáférés kizárólag a tagállamok vízumhatóságainak van fenntartva, míg a betekintési célú hozzáférésre más hatóságok is jogosultak (pl. határőrizeti szervek, menekültügyi hatóságok). Ezeket hatóságokat a tagállamok jelölik ki, s minderről értesítik a Bizottságot.

A rendelet II. fejezete az adatok *vízumhatóságok által történő beviteléről és használatának* szabályairól rendelkezik. Ennek körében meghatározza a kérelem alapján történő adatbeviteli eljárás szabályait (ez a vízumhatóságok feladata), a kérelem beviteli adatait, a vízum kiállítása esetén egyéb kiegészítő adatokat (pl. vízum típusa, vízumbélyeg száma, a vízumot kiállító hatóság, a vízum érvényességi ideje és lejártja, a vízum által engedélyezett tartózkodási idő stb.), illetve ez utóbbihoz hasonlóan további kiegészítő adatok felvitelét az eljárás megszüntetése, a vízumkérelem elutasítása, a vízum megsemmisítése vagy visszavonása, illetőleg meghosszabbítása esetén (10-14. cikkek).

A VIS-nek a *kérelem elbírálásához való használatát, a betekintésre és okmánykérésre vonatkozó eljárási szabályokat*, valamint bizonyos VIS-ben tárolt adatoknak *jelentésekhez és statisztikákhoz* való felhasználását a 15-17. cikkek szabályozzák.

A rendelet III. fejezete a vízumhatóságokon kívül *más hatóságoknak a VIS-hez keresési célból történő hozzáférését* rendezik. Minden esetben szigorúan érvényesül a célhoz kötöttség elve, azaz csak a hatáskörükbe tartozó célból konzultálhatnak a rendszerrel (pl. vízumbirtokos, illetve a beutazásra, tartózkodásra vagy letelepedésre vonatkozó feltételeket nem vagy már nem teljesítő személyek személyazonosságának, a vízum eredetiségnek megállapítására, vagy a menedékjogi kérelem elbírálásáért felelős tagállam meghatározására). Ezek a hatóságok a külső határátkelőhelyen ellenőrzést végző szervek (18. cikk), a tagállamok területére történő beutazásra, tartózkodásra és letelepedésre vonatkozó feltételek teljesülését ellenőrző illetékes hatóságok (19-20. cikkek), valamint a menekültügyi hatóságok (21-22. cikkek).

Az *adatok tárolásának és módosításának* részletszabályait (kérelemfájlok megőrzése öt évig, módosítás esetén a felelős tagállam kijelölése, adatok törlésének előrehozása stb.) a rendelet IV. fejezete tartalmazza, míg az üzemeltetési igazgatás, a központi VIS helye (elsődleges CS-

VIS: Strasbourg, tartalék: Sankt Johann im Pongau), a nemzeti rendszerekkel való kapcsolattartás; a harmadik országokkal vagy nemzetközi szervezetekkel való adatközlés szabályai, az adatbiztonság sztenderdjei, a kötelező nyilvántartás-vezetés, végül az alkalmazandó szankciók az *V. fejezetben* kaptak helyet.

A közösségi jogalkotó külön fejezetet szentelt az *adattvédelemnek* (VII. fejezet). Ennek alapján a kérelmezőket tájékoztatási jog illeti meg – többek között – az adatkezelő személyéről, az adatkezelési célról, az adat megőrzési idejéről stb. Mindenkinek jogában áll továbbá *tudomást szerezni* a VIS-ben rögzített, hozzá kapcsolódó adatokról; a személyére vonatkozó téves ténybeli adatokat *kijavíttatni*; vagy a személyére vonatkozó, jogellenesen tárolt adatokat *törölni* (38. cikk). Amennyiben ezeket valamely tagállam illetékes hatósága visszautasítja, jogorvoslati lehetőségeket kell biztosítani kereset benyújtására vagy panasztételre (40. cikk).

A VIS rendelet 41. cikke szerint minden tagállamnak egy *független nemzeti felügyeleti hatóságot* kell kijelölni (Magyarországon ez az adattvédelmi biztos lesz), amely ellenőrzi a személyes adatok feldolgozásának törvényességét. Ezen felül a személyes adatok VIS-ben történő feldolgozása tekintetében valamennyi tagállam kijelöli azt a hatóságot, amely a 95/46/EK irányelv 2. cikk d) pontjával összhangban *adatkezelőnek* tekintendő, és amely az e tagállam általi adatfeldolgozásért központilag felelős. E hatóság adatait a tagállamok közlik a Bizottsággal. Az igazgató hatóság – amely az első időszakban a Bizottság – e rendelettel kapcsolatos adatfeldolgozó tevékenységét pedig az *európai adattvédelmi biztos* ellenőrzi (42. cikk).

Végül a VIS rendelet VII. fejezete a *záró és speciális, többlépcsős hatályba léptető rendelkezéseket* tartalmazza, továbbá rendszeres *figyelemmel kíséző és értékelő mechanizmust* állít fel.

5. A VIS *technikailag úgy működik*, hogy a Központi Vízüminformációs Rendszert összekötik a tagállamok nemzeti rendszereivel annak érdekében, hogy lehetővé váljon a tagállamok illetékes hatóságai számára a vízumkérelmekre és a kiadott, elutasított, megsemmisített, visszavont és meghosszabbított vízumokra vonatkozó adatok feldolgozása. Egy, legfeljebb öt éves átmeneti időszak folyamán a Bizottság felel a központi VIS-nek, a Nemzeti Interfészeknek, valamint a központi VIS és a Nemzeti Interfészek közötti kommunikációs infrastruktúra egyes részeinek üzemeltetési igazgatásáért, de hosszú távon létre fognak hozni egy állandó igazgató hatóságot, amely a felsorolt feladatok ellátásáért felel.

Jelenleg a Közös Konzuli Utasításokban (KKU) szabályozzák, hogy a külképviseletek a vízumkérelmezők adatait hogyan viszik be a rendszerbe, miként módosíthatják, törölhetik, azokba ki és milyen eljárás során tekinthet bele. A KKU-nak a 390/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel megállapított III. rész új 1.2. pont a) alpontja értelemben „a biometrikus azonosítók felvételét a diplomáciai vagy konzuli képviselet, illetve a határokon történő vízumkiadásért felelős hatóságok képesített és szabályszerűen felhatalmazott személyzete végzi. A diplomáciai vagy konzuli képviseletek felügyelete mellett a biometrikus azonosítókat a tiszteletbeli konzul vagy a [...] külső szolgáltató képesített és szabályszerűen felhatalmazott személyzete is felveheti.” Ugyanakkor „az adatokat a VIS-be csak a szabályszerűen felhatalmazott konzuli személyzet rögzítheti.” A KKU helyére a 2010. április 5-én hatálya lépő Közösségi Vízumkódex fog lépni (2009. szeptember 15-én jelent meg az Európai Unió Hivatalos Lapjában), amely fenntartja a korábbi idevágó szabályozást.

6. Az összeurópai vízuminformációs adatbázis megteremtésének szükségességét az is alátámasztja, hogy a beutazók között nem csak feddhetetlen előéletű és nem csak jogkövető személyek találhatók, hanem nagy arányban érkeznek az EU területére biztonsági kockázatot jelentő személyek is (pl. bűnözők, terrorista szervezetek tagjai), akiknek kiszűrése közös európai érdek, s erre minden rendelkezésre álló eszközt meg kell ragadni. Noha a VIS egy olyan információs rendszer, amelyet elsődlegesen az európai vízumpolitika alkalmazása érdekében, és nem bűnüldözési eszközként fejlesztettek ki, egy ilyen mennyiségű információt tartalmazó adatbázist a *bűnüldözésre szakosodott tagállami szervek számára is hasznosítható*; az abban tárolt adatok segítséget nyújthatnak egyes bűncselekmények felderítésében és megelőzésében. Mindazonáltal nem minden bűncselekmény okán indokolt az adatokhoz hozzáférést biztosítani, hanem kizárólag a társadalomra legveszélyesebbek nyomozása, illetve megelőzése érdekében (pl. terrorizmus, más súlyos bűncselekmények), mivel ezek azok, amelyeknél a teljes körű és naprakész információk mielőbbi megszerzése elengedhetetlen a sikeres felderítés érdekében.

7. A fentiekkel összhangban 2005. március 7-i ülésén a Tanács elfogadta azokat a *következtetéseket*, amelyek szerint „a belső biztonság és a terrorizmus elleni küzdelem fejlesztése céljának teljes mértékű elérése érdekében” a tagállamok belső biztonságért felelős hatóságai számára biztosítani kell a VIS-hez történő hozzáférést „a bűncselekmények – beleértve a terrorcselekményeket és a terrorfenyegetést is – megelőzésével, felderítésével és kivizsgálásával összefüggő kötelezettségeik teljesítése során, azzal a feltétellel, hogy szigorúan be kell tartani a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályokat”. Azon felül, hogy a tagállamok kijelölt hatóságai számára betekintés céljából történő hozzáférést kell biztosítani ezekhez az adatokhoz, a bűncselekmények megelőzésének, elemzésének és kivizsgálásának az Unió egész területén való támogatásával az Europol is kulcsfontosságú szerepet játszik a tagállamok hatóságainak a határokon átnyúló bűnözés kivizsgálásában folytatott együttműködése tekintetében. Következésképpen az Európai Tanács megállapította: feladatainak keretében és az Európai Rendőrségi Hivatal létrehozásáról szóló, 1995. július 26-i egyezménynek megfelelően az Europol számára szintén hozzáférést kell biztosítani a VIS-adatokhoz.

8. Említett célok megvalósítására megszületett a *vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről* szóló, 2008. június 23-i 2008/633/IB tanácsi határozat (a továbbiakban: VIS határozat). Mivel a VIS rendelet első pilléres – közösségiesített – területet szabályoz, ezért szükség volt egy olyan jogforrás megalkotására is, amely lehetőséget teremt a büntető ügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködésben (III. pillér) érintett szervezetek az adatbázisban történő keresésre. A VIS határozat tehát oly módon egészíti ki a VIS rendeletet, hogy III. pilléres jogi eszközként jogalapot teremt az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) VI. címe alapján a kijelölt tagállami hatóságok és az Europol számára a VIS-hez történő betekintés céljából történő hozzáféréshez.

9. A VIS határozat fogalom-meghatározása szerint *terrorcselekménynek* minősülnek azok a nemzeti jog szerinti bűncselekmények, amelyek megfelelnek a terrorizmus elleni küzdelemről szóló, 2002. június 13-i 2002/475/IB tanácsi kerethatározat 1–4. cikkeiben említett bűncselekményeknek, vagy azokkal egyenértékűek, míg a *súlyos bűncselekmények* azok a bűncselekmények, amelyek megfelelnek az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló 2002/584/IB kerethatározat 2. cikke (2) bekezdésében említett bűncselekményeknek, vagy azokkal egyenértékűek (pl. szándékos emberölés, súlyos

testi sértés, emberrablás, személyi szabadságtól való jogellenes megfosztás és túszejtés, rasszizmus és idegengyűlölet) [2. cikk (1) bekezdés c) és d) pontok].

A határozat értelmében a tagállamoknak ki kell jelölniük *illetékes hatóságait* és azokat a *központi hozzáférési ponto(ka)t*, amelyeken keresztül a hozzáférés történik a rendszerhez [3. cikk (2) bekezdés]. E listát 2008. december 2-ig kellett megküldeni a Bizottságnak és a Tanács Főtitkárságának [Magyarország az előírt határidőre az előzetes egyeztetéseknek megfelelően a Rendőrséget, a Vám-és Pénzügyőrséget, a Nemzetbiztonsági Hivatalt és az Információs Hivatalt notifikálta. A közigazgatási egyeztetés során megegyezés született továbbá arról, hogy a Katonai Biztonsági Hivatal is kap hozzáférést a VIS-hez. Megjegyzendő, hogy az említett notifikáció indikatív, a VIS határozat értelmében a tagállam nyilatkozatát bármikor módosíthatja, vagy másik nyilatkozattal válthatja fel [3. cikk (3) bekezdés].

Ezen felül nemzeti szinten listát kell vezetni a kijelölt hatóságok azon operatív egységeiről, amelyek az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i, 2002/584/IB tanácsi kerethatározatban említett terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében megfelelő engedéllyel rendelkeznek a VIS-adatokhoz való hozzáféréshez [3. cikk (5) bekezdés]. E funkció kapcsán döntő jelentőségű annak biztosítása, hogy a kellően feljogosított, a VIS-hez hozzáférési jogosultsággal rendelkező alkalmazottak köre azokra korlátozódik, akiknek az adatokat ismerniük kell, és akik az adatbiztonságról és az adatvédelmi szabályokról kellő ismeretekkel rendelkeznek [3. cikk (6) bekezdés].

A VIS-hez való hozzáférés iránti kérelmeket a kijelölt hatóságokon belüli *operatív egységeknek* a központi hozzáférési pontokhoz kell intézniük. A 4. cikk szerint a nemzeti operatív egységek a VIS-hez való hozzáférés céljából írásban vagy elektronikus úton – kivételesen sürgős esetben akár szóban – indokolással ellátott kérelmet nyújtanak be az említett központi hozzáférési pontokhoz. Ezután a központi hozzáférési pontok ellenőrzik, hogy a hozzáférés minden feltétele teljesül-e, majd feldolgozzák a VIS-hez való hozzáférés iránti kérelmeket. Kivételesen sürgős esetben a központi hozzáférési pontok azonnal feldolgozzák a kérelmet, és csak ezt követően kezdik meg az ellenőrzést.

A kijelölt nemzeti hatóságok betekintés céljából a *hatáskörükön belül* férhetnek hozzá a VIS-hez, amennyiben a VIS határozat 5. cikkében foglalt *feltételek teljesülnek*. A VIS-be való betekintésre kizárólag a kérelemfájlban szereplő, meghatározott VIS-adatok valamelyikével végzett keresés útján kerülhet sor (ilyen adatok pl. vezetéknév, utónevek; nem; születési idő, hely és ország; jelenlegi állampolgárság és a születéskori állampolgárság az úti okmány típusa és száma, a kiállító hatóság; ujjnyomatok; a vízum típusa és a vízumbélyeg száma stb.). Találat esetén pedig további adatkategóriák „nyílnak meg” hozzáférésre: a vízumkérdőívről származó egyéb adatok; fényképek; bármely korábban kiadott, elutasított, megsemmisített, visszavont és meghosszabbított vízummal kapcsolatos adat [5. cikk (3) bekezdés].

A nemzeti kontaktpontok mellett külön szabályozás vonatkozik az *Europol hozzáférési feltételeire* (7. cikk), amelyek konkrétan az Europol általános, stratégiai vagy speciális elemzése céljából, továbbá az Europol meghatározott feladatainak elvégzéséhez szükségesek. Az Europol-ra is vonatkozik az a kötelezettség, hogy ki kell jelölnie egy központi hozzáférési pontot, mivel csak ennek az alkalmazottai férhetnek hozzá a VIS rendszerhez, de az így megszerzett adatok feldolgozását is csak az adatot bevívő tagállam beleegyezésével végezhetik el.

A *személyes adatok védelmét* külön, terjedelmes cikkben biztosítja a VIS határozat (8. cikk). A betekintett személyes adatok feldolgozására a VIS határozat szabályai, valamint a betekintés szerinti tagállam nemzeti joga vonatkozik (ez utóbbinak legalább olyan sztenderdet kell elérnie, amely megfelel az Európa Tanácsnak az egyének személyes adataik gépi feldolgozása során való védelméről szóló 1981. évi Egyezményéből és annak 2001. évi Kiegészítő Jegyzőkönyvéből fakadó adatvédelmi szintnek, valamint figyelembe veszi az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a személyes adatoknak a rendőrségi ágazatban való felhasználása szabályozására irányuló R(87)15. ajánlását is). Az adatfeldolgozást független nemzeti hatóságnak kell felügyelnie (legalább négyévente ellenőrzési kötelezettsége van), az Europol általi feldolgozást pedig az Europol Egyezményben alapított független, közös felügyeleti szerv kíséri figyelemmel.

A személyes adatok védelme és különösen az automatikus hozzáférés kizárása érdekében a VIS-adatok feldolgozása csak *eseti alapon* lehetséges. Ilyen konkrét esetről van szó különösen akkor, ha a betekintési célú hozzáférés egy meghatározott eseményhez vagy egy súlyos bűntettel összefüggő veszélyhez kapcsolódik, vagy egy olyan személyhez, illetve személyekhez, aki(k)ről megalapozottan feltételezhető, hogy terrorcselekményeket vagy egyéb súlyos bűncselekményeket fog(nak) elkövetni vagy követett/követtek el, vagy ilyen személlyel/személyekkel jelentős kapcsolatot tart(anak) fenn. A kijelölt hatóságok és az Europol ennél fogva kizárólag akkor folytathat keresést a VIS-ben tárolt adatok között, ha megalapozottan feltételezik, hogy ez a keresés olyan információkkal szolgál majd, amelyek érdemben segítik őket egy súlyos bűncselekmény megelőzésében, felderítésében vagy kivizsgálásában.

Az adatbiztonság garantálását szolgálja, hogy tagállamoknak el kell fogadniuk a VIS-ből e határozat értelmében történő adatlelivás során és a továbbiakban tárolt adatok tekintetében a szükséges *biztonsági intézkedéseket* (9. cikk). Amennyiben pedig egy személyt vagy egy tagállamot kár ért valamely jogszerűtlen feldolgozási művelet vagy a VIS határozattal összeegyeztethetetlen tevékenység következtében, a felelős tagállamtól *kártérítésben* kell részesülnie (kivéve, ha az érintett tagállam bizonyítani tudja, hogy a kár alapjául szolgáló eseményért nem felelős) (10. cikk). Végül az adatvédelmi tárgyú rendelkezésekhez sorolható a VIS határozat *szankciók bevezetését* előíró 12. cikke: ennek alapján a tagállamoknak meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a VIS-be bevitt adatok közösségi jogot sértő felhasználása hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal legyen büntetendő.

Mindenkinek jogában áll a személyére vonatkozó téves ténybeli adatokat *kijavíttatni*, vagy a személyére vonatkozó, jogellenesen tárolt adatokat törölni. Az érintett személyeknek a VIS-ből a VIS határozatnak megfelelően lekért, rájuk vonatkozó adatokhoz való hozzáférését az adott tagállam nemzeti jogával összhangban kell gyakorolni, a hozzáférési kérelem benyújtását követően 60 napon belül azonban az érintettet tájékoztatni kell (14. cikk). E követelmények teljesülését a személyes adatok védelméről, és a közérdekű adatok nyilvántartásáról szóló, 1992. évi LXIII. törvény 12–15. §-ai biztosítják.

A 15. cikk előírja továbbá, hogy tagállamoknak és az Europol-nak a VIS-hez való, betekintési célú hozzáférésekből származó, az adatok feldolgozásával kapcsolatos minden műveletről *nyilvántartást* kell vezetniük. Ennek kötelező adattartalmát a VIS határozat meg is határozza (pl. vonatkozó nemzeti ügyiratszám; a hozzáférés dátuma és pontos időpontja; a betekintésre használt adatok; a megtekintett adatok típusa stb.).

A VIS határozat végrehajtásának, gyakorlati érvényesülésének értékelésére két mechanizmust is rendszeresít a norma: egyfelől az igazgató hatóságnak két évente jelentést kell benyújtania a VIS határozat szerinti technika működéséről az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság részére. E jelentés a VIS-nek a Bizottság által előzetesen meghatározott minőségi mutatók tekintetében nyújtott teljesítményével kapcsolatos információkat tartalmazza. Másfelől a VIS működésének elindulását követően három évvel, majd minden negyedik évben a Bizottság elkészíti a vízuminformációs rendszer VIS határozat szerinti átfogó értékelését.

B/II.

1. A *VIS rendelet* 2008. szeptember 2-án lépett hatályba. A rendelet 51. cikk (2) bekezdése azonban maga a rendszer *tényleges alkalmazását egy későbbi időponthoz* köti, mikor továbbutal a 48. cikk (1) bekezdésre, amely szerint „A Bizottság meghatározza azt az időpontot, amikor a VIS elkezd működését (*VIS is to start operations*)”. A VIS rendeletet és az annak alapján kiépített adatbázist tehát csak a technikai feltételek megteremtése után – *valószínűleg 2010 szeptemberétől – kell alkalmazni*, amiről a Bizottság fogja tájékoztatni a tagállamokat. A VIS MAIL funkció (a Helyi Konzuli Együttműködéshez kapcsolódó levelező funkció – pl. korlátozott területi érvényességgel kiadott vízumokról szóló értesítések, migrációs veszélyre vonatkozó felhívások, adatkérések stb. áramoltatására) a tervek szerint a VIS beindulásával egy időben válik alkalmazhatóvá, amely a teljes lefedettség elérése után átveszi a VISION konzultációs funkcióját.

A *VIS határozat* formálisan szintén 2008. szeptember 2-án lépett hatályba, ugyanakkor alkalmazásának (azaz a kijelölt hatóságok VIS-hez történő hozzáféréseinek biztosítása) időpontja szintén a Bizottság által megállapított határidőtől – a VIS rendelet „hatálybalépéséről és teljes körű alkalmazásáról” szóló tájékoztatástól – függ. Ezt az időpontot *VIS rendelet alkalmazásának megkezdését követően a Tanács egyhangúlag állapítja meg*, mely időpontot a Tanács Főtitkársága közzéteszi majd az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

2. A VIS rendelet 48. cikke határozza meg a VIS alkalmazásának *road-map* jellegű, *régióról régióra történő bevezetését*. A 2005. december 2-i tanácsi következtetésekkel összhangban az *észak-afrikai és a közel-keleti régióban* található konzuli képviseleteken kell megkezdeni a VIS kiépítését, amely működésének céldátuma *2010 ősze*. A kiépítés megkezdését követően az első régióban található konzuli képviseleteknek a VIS rendelet 5. cikk (1) bekezdésében említett adatokat e régió valamennyi vízumkérelmezőjének az esetében össze kell gyűjteniük, illetve továbbítaniuk kell. Ezek az adatok a vízumkérelmezők ujjnyomatait is tartalmazzák. A Bizottság meghatározza azt az időpontot, amelytől fogva valamennyi egyéb régióban is kötelezővé válik a VIS rendelet 5. cikk (1) bekezdésében említett adatoknak – így a vízumkérelmezők ujjnyomatainak – a továbbítása.

A fokozatos regionális kiépítés, illetve a VIS rendelet 48. cikkének (3) bekezdésében említett lehetőség következtében az alábbi típusú vízumok lesznek forgalomban

- a) olyan régiókban kibocsátott – így általában ujjnyomatot tartalmazó – vízumok, amelyekre kiterjed a VIS kötelező alkalmazása;
- b) olyan régiókban kibocsátott vízumok, ahol a kiépítés még nem kezdődött el, azonban egy vagy több tagállam megkezdte az adatok – így az ujjnyomatok – összegyűjtését, illetve az adatoknak a VIS-be történő bevitelét;

- c) olyan régiókban kibocsátott vízumok, ahol a kiépítés még nem kezdődött el, azonban egy vagy több tagállam megkezdte az adatok – kivéve az ujjnyomatok (vagyis csak az alfanumerikus adatok és fényképek) – összegyűjtését, illetve az adatoknak a VIS-be történő bevitelét;
- d) olyan régiókban kibocsátott vízumok, ahol a kiépítést még nem kezdték meg a tagállamok, amelyek az adatok összegyűjtéséhez, illetve az adatoknak a VIS-be történő beviteléhez sem fogtak hozzá;
- e) a VIS rendelet alkalmazását megelőzően kibocsátott vízumok.

A tervek szerint az észak-afrikai régióban a vízumkiadásakor a VIS alkalmazásának megkezdésétől számított 20. naptól (várhatóan 2010 késő őszen) a határellenőrzésben az EU valamennyi külső határán az alapos ellenőrzés során kötelezővé válik a VIS-ben való lekérdezés; egyelőre csak a vízumbélyeg sorszáma alapján. A külképviseleteken a vízumkiadásban 2010 folyamán összesen 7 fázisban régióként haladva teljes körűvé válna a VIS alkalmazása. Az egyes régiókról mindig a tagállamok konszenzusával születik majd döntés (mindazonáltal a további régiókra történő kiterjesztés nagymértékben annak a függvénye, hogy valamennyi tagállam külképviselete technikailag készen álljon a VIS alkalmazására).

Következő fázisként 2012 folyamán a határátkelőhelyeken – a vízumbélyeg sorszáma beolvasása mellett – meg kell kezdeni az *ujjnyomat alapján történő lekérdezéseket* is. A tagállamok ugyanakkor ezen időpontot megelőzően legalább a VIS rendelet 5. cikk (1) bekezdés a) és b) pontjaiban említett alfanumerikus adatok és fényképek rögzítésével az egyéb régiók bármelyikében megkezdhetik az adatok összegyűjtését, illetve azoknak a VIS-be történő továbbítását. A VIS-t összesen 12 ezer helyen használják, amennyiben mindenhol kiépül az Unióban és a világszerte a konzulátusokon.

Magyarországon a VIS kiépítéséért két szerv a felelős: a Külügyminisztérium a konzulátusok tekintetében, valamint az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium irányítása alatt működő Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (a továbbiakban: BÁH) pedig a magyar Nemzeti Interfész kiépítése és a magyar nemzeti alrendszerek összekapcsolása tekintetében.

B/III.

1. A *VIS rendelet* az Európai Unió I. pillérének számító Európai Közösség keretében zajló, szupranacionális jegyekkel is bíró együttműködés terméke, így *másodlagos* – intézmények alkotta – *közösségi jogforrásnak* minősül. Elfogadásának jogalapja az Európai Közösséget létrehozó szerződés (EKSZ) 62. cikk (2) bekezdés b) pontja, illetve 66. cikke.

Az EKSZ 249. cikke értelmében a rendelet *általános hatállyal bír; az teljes egészében kötelező és a tagállamokban közvetlenül alkalmazandó*, amely alapítószerződésbeli jellemzők mellé az Európai Bíróság esetjoga a rendeletek *közvetlen hatályát* is megerősítette (pl. 43/71. számú *Politi-ügy* [1971] EBHT 1135, 1158.; 93/71. számú *Leonesio-ügy*, [1972] EBHT 287.). A rendeletek tehát közvetlenül, önmaguktól „hatolnak” be és integrálódnak a nemzeti jogrendszerekbe (*self-integration character*); azokat a tagállamok sem részben, sem egészben nem ültethetik át vagy hirdethetik ki belső jogukban (lásd pl. 34/73. számú ügy, *Fratelli Variola Spa v. Amministrazione delle finanze dello Stato* [1973] EBHT 981.; 272/83. számú ügy, *Bizottság v. Olaszország* [1987] EBHT 1057.). Az Európai Bíróság joggyakorlata értelmében ugyanis a rendeletek függetlenek minden nemzeti intézkedéstől, a tagállamok nem

ronthatják le annak közvetlen alkalmazandóságát a rendelet tartalmának nemzeti normában való reprodukálása útján.

Ugyanakkor, ahogy a jogharmonizációs célú jogalkotásról szóló 7001/2005. (IK 8.) IM irányelv 179–181. pontjai is megállapítják, a rendeletek is implikálhatnak bizonyos *jogharmonizációs jellegű jogalkotást*. Jelen esetben a VIS rendelet a tagállamokra ruház egyes végrehajtási jogköröket (pl. a tagállamoknak ki kell jelölniük illetékes hatóságukat az adatoknak a VIS-be történő bevitele, módosítása, törlése vagy az adatok lekérdezése céljából; szankciórendszert kell kiépíteni nemzeti szinten stb.), valamint a rendelet és a magyar jog között kapcsolatot is meg kell teremteni meghatározott esetekben (pl. a Rendőrség jogosultságának rögzítése az ujjnyomatok felvételére), továbbá a rendelet által lefedett szabályozási kört érintő hatályos hazai jogszabályok módosítása (egyres rendelkezések deregulációja) is szükséges (pl. a Harmtv. 95. §-a alapján vezetett vízumnyilvántartás sorsának rendezése). Összességében megállapítható: a VIS rendelet közvetlen alkalmazandósága és közvetlen hatálya ellenére is bizonyos rendelkezésiből fakadnak olyan hazai jogalkotási feladatok, amelyek a rendelet tagállami (magyarországi) érvényesülést, illetve alkotmányossági követelményeknek való megfelelést szolgálják.

2. A *VIS határozat* – ahogy arra a fentiekben már utaltunk – oly módon egészíti ki a VIS rendeletet, hogy jogalapot teremt az EUSZ VI. címe alapján, azaz a III. pilléres együttműködés keretében eljáró kijelölt tagállami hatóságok és az Europol számára a VIS-hez történő betekintés céljából történő hozzáféréshez. A VIS határozat tehát *nem közösségi jogforrás*, hanem a tagállamok összességének az EU III. pillérében (büntető ügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés) elfogadott sajátos aktusa („*uniós jogi aktus*”).

Elfogadásának jogalapja az EUSZ 30. cikk (1) bekezdés b) pontja, illetve 34. cikk (2) bekezdés c) pontja. A *III. pilléres jogi eszközként*, kormányközi együttműködésben megszülető *határozatokról* az EUSZ 34. cikk (2) bekezdés c) pontja ekként rendelkezik: a Tanács „határozatokat fogadhat el – a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítését kivéve – bármely egyéb olyan célból, amely [a VI. cím] célkitűzéseivel összhangban van. Ezek a határozatok kötelezőek és nem rendelkeznek közvetlen hatállyal”. Ezek a jogi aktusok olyan nemzetközi jogi normáknak tekinthetők, amelyek klasszikus nemzetközi szerződésekkel mutatnak rokon vonásokat, azok megkötésének eljárási mozzanatai nélkül (nincs szükség a tagállamok általi aláírásra, jóváhagyásra vagy megerősítésre) és az Európai Bíróság általi felülvizsgálatuk is korlátozott [az EUSZ 35. cikk (1) bekezdése értelmében az Európai Bíróság hatáskörrel rendelkezik a határozatok érvényességére és értelmezésére vonatkozó előzetes döntések meghozatalára; ehhez azonban az kell, hogy a tagállamok külön nyilatkozatban elfogadják ezt a hatáskört. Hazánk a csatlakozási szerződés aláírása után tett ilyen nyilatkozatot a 2088/2003. (V. 15.) Korm. határozat formájában].

Ami a VIS határozatból fakadó jogharmonizációs kötelezettségeket illeti, azok *nem közvetlenül* jelentkeznek. Ezt a joghatást maga a fent idézett EUSZ 34. cikk (2) bekezdés b) pont zárja ki. Ennek ellenére azonban e határozat végrehajtása *mégis belső jogalkotást (jogszabály-módosítást)* igényel, ugyanis meg kell teremteni a kijelölt magyar hatóságoknak (Rendőrség, Vám és Pénzügyőrség, Nemzetbiztonsági Hivatal, Információs Hivatal, valamint a Katonai Biztonsági Hivatal) a határozat szerinti célokból való hozzáférésének magyar jogon belüli „*lábát*”, továbbá maga a határozat írja elő, hogy a tagállamoknak meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a VIS-be bevitt adatok e határozattal

ellentétes felhasználása hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal legyen büntetendő (VIS határozat 12. cikk).

A VIS határozat által előírt intézkedések a személyes adatok kezelése miatt a *természetes személyek jogait és kötelezettségeit közvetlenül érintik* azáltal, hogy a VIS-ben hozzáférhető személyes adatok körét jelöli ki. Ergo mindenképpen biztosítani kell, hogy a tagállami hatóságok intézkedésére a hazai jogban is megfelelő felhatalmazás, *törvényi szintű* jogszabályi alap álljon rendelkezésre, hogy a jogok és kötelezettségek pontos tartalma, az intézkedésre, azaz a VIS-szel való konzultációra hatáskörrel rendelkező hatóság azonosítható, illetőleg az általa kezdeményezett konzultáció, majd az azt követő eljárás (adatkezelés) nyomon követhető legyen. Az általános és korlátlan hozzáférés ugyanis azt jelentené, hogy a tagállamok által meghatározott bármely bűncselekmény esetén biztosított lenne a hozzáférés a VIS-hez, amely lényegében átlagos bűnüldözési adatbázissá alakítaná a VIS-t, és megnyitná az utat a bűnüldöző hatóságok automatikus nem korlátozott hozzáférése előtt. Ez azonban nem felelne meg az eredeti VIS elsődleges céljának, és indokolatlanul sértené a VIS-ben feldolgozott adatokkal rendelkező magánszemélyek alapvető jogait; azaz alkotmányosan nem igazolható.

A VIS-ből lekért személyes adatok *kizárólag* terrorcselekmény és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása, valamint a büntetőeljárás céljából dolgozhatók fel, továbbá harmadik ország vagy nemzetközi szervezet számára *nem továbbíthatók*, illetve nem tehetők hozzáférhetővé. A személyes adatoknak a VIS határozat értelmében kijelölt hatóságok által végzett feldolgozása jogszerűségének felügyeletét a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény értelmében az *adattvédelmi biztos* látja el.

B/IV.

A VIS rendelet és a VIS határozat alkalmazásához és a bennük foglaltak végrehajtásához a fentiekben kifejtetteknek megfelelően több törvény – köztük kétharmados többséget igénylők – módosítása szükséges. Ezek a következők:

1. *Az Rtv.-ben* kell rögzíteni a Rendőrség VIS-hez való hozzáférési jogosultságát, továbbá azt, hogy a Rendőrség a határforgalom-ellenőrzés során a vízumbélyeg sorszama alapján külön, illetve a vízumbirtokos ujjnyomatának ellenőrzésével együtt keresést végezhet a VIS-ben. A VIS rendelet egyúttal magával vonja az Rtv. módosítását a tagállamok területén, a tagállamok területére történő beutazásra, tartózkodásra és letelepedésre vonatkozó feltételek teljesülését ellenőrző illetékes hatóságok által végzett VIS-verifikáció kapcsán is. A VIS határozatból fakadóan pedig meg kell teremteni annak törvényi alapját, hogy a kijelölt nemzeti hatóságként eljáró Rendőrség a terrorizmus, illetve egyéb, külön törvényben meghatározott súlyos bűncselekmények megelőzése és nyomozása céljából – meghatározott adatkörben – konzultációt kezdeményezhessen a VIS-ben. Ez a hozzáférés a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központon (NEBEK) mint hazai kontaktponton keresztül történik.

2. *Az Nbtv.* módosítására a VIS határozat végrehajtása érdekében van szükség. E törvénymódosítás képezi annak alapját, hogy a kijelölt nemzeti hatóságként eljáró három szerv: a Nemzetbiztonsági Hivatal, az Információs Hivatal, továbbá a Katonai Biztonsági Hivatal a terrorizmus, illetve egyéb, külön törvény szerinti súlyos bűncselekmények megelőzése és a velük összefüggő információszerzés céljából – meghatározott adatkörben – konzultációt kezdeményezhessen a VIS-ben. Ez a hozzáférés nem közvetlenül biztosított,

hanem a Nemzetbiztonsági Hivatal és az Információs Hivatal vonatkozásában a polgári titkosszolgálatokat irányító miniszteren, a Katonai Biztonsági Hivatal tekintetében pedig a honvédelemért felelős miniszteren keresztül történik. A Javaslat értelmében a polgári titkosszolgálatokat irányító miniszter és a honvédelemért felelős miniszter saját hatáskörben delegálja ún. központi hozzáférési pont feladatait.

3. Szintén a VIS határozat hazai implementálása teszi szükségessé *az Európai Unió bűnüldözési információs rendszerei és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete keretében megvalósuló együttműködésről és információcseréről szóló 1999. évi LIV. törvény* (a továbbiakban: NEBEK tv.) módosítását. Ennek tárgya a NEBEK bűnüldözési célú konzultációra kijelölt nemzeti központi hozzáférési pontként való kijelölése, illetve a magyar kijelölt hatóságok NEBEK-el való együttműködése eljárásrendjének meghatározása, ideértve a NEBEK ezzel kapcsolatos feladatait (pl. nyilvántartás vezetése).

4. A *VPTv.-t* úgy kell módosítani, hogy a VIS határozat szerinti kijelölt nemzeti hatóságként eljáró Vám- és Pénzügyőrség külön törvényben meghatározott súlyos bűncselekmények megelőzése és nyomozása céljából – meghatározott adatkörben – konzultációt kezdeményezhessen a VIS-ben. Ez a konzultáció – a Rendőrség hozzáféréséhez hasonlóan – szintén a NEBEK-en keresztül történik.

5. Említettekén túl szükség van *az Szmtv.*, illetve *a Harmtv.* módosítására is. Közösségi jogi szabály hiányában ugyanis törvényi szinten kell megteremteni a Rendőrség jogosultságát és feladatát arra, hogy a határon kiadott vízumok esetében a vízumkérelmező ujjnyomatát felvegye, továbbá jelenleg sem az Szmtv., sem a Harmtv. nem rendelkezik arról hogy az idegenrendészeti nyilvántartásokból törölni kell az adatokat, amennyiben az egykori vízumbirtokos magyar állampolgárságot szerzett.

6. Végül a *menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvényben* (a továbbiakban: Met.) rögzíteni kell a menekültügyi hatóság ujjnyomat-vételi jogosultságát annak érdekében, hogy a magyar menekültügyi hatóság a VIS rendelet szerinti, ujjnyomat-adatok alapján történő keresést elvégezhesse.

C.

A Javaslat ezen kívül megteremti a *Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) szóló, 2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet* (a továbbiakban: Közösségi Vízumkódex) hazai alkalmazásának lehetőségét, törvényi szintű jogszabályai kereteit. A Közösségi Vízumkódex az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2009. szeptember 15-én jelent meg, amelynek legtöbb rendelkezését 2010. április 5-től, egyes rendelkezéseit pedig 2011. április 5-től kell alkalmazni.

A Közösségi Vízumkódex a hat hónapos időszakban három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok kiadásának eljárására és feltételeire vonatkozik, amely korábban is teljes körben uniós és közösségi szabályozás tárgya volt, azonban ez a szabályozás nem közösségi rendeleti szintű jogszabályok keretében történt. A Közösségi Vízumkódex e szempontból meglévő jogszabályokat konszolidál, azzal, hogy európai parlamenti és tanácsi rendelet formájában jeleníti meg a már létező szabályokat. A hazai migrációs tárgyú jogszabályok hatályos rendelkezései a hat hónapos időszakban három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok kiadásának eljárására és feltételeire vonatkozó jelenlegi közösségi szabályozásnak megfelelnek, a hazai szabályok kialakítására azért volt szükség, mert a korábbi uniós és közösségi szabályozás nem rendeleti szintű volt. A

Közösségi Vízumkódex az EKSZ 249. cikke értelmében közvetlenül alkalmazandó és közvetlenül hatályosuló közösségi rendelet, azaz a hazai jogszabályok helyébe fog lépni és nem lehet a közösségi rendelettel párhuzamos hazai szabályozást fenntartani, következésképpen a közösségi rendelettel konkuráló hazai szabályozást meg kell szüntetni. A Javaslat a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról szóló rendelet 2010. április 5-től alkalmazandó rendelkezések kapcsán tartalmaz deregulációs és technikai jellegű módosító szabályokat.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

Az Alkotmánybíróság a 132/2008. (XI. 6.) AB határozatban hatályon kívül helyezte a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 16. § (1) bekezdését tekintettel arra, hogy az Alkotmány 8. § (2) bekezdése szerint az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat minden esetben törvénynek kell megállapítania.

Az Rtv. 18. §-ának kiegészítése tartalmazza azon törvényi szintű szabályokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a rendőrségi fogdába történő befogadáskor az élet vagy a testi épség védelme, valamint bűncselekmény megelőzése érdekében a fogvatartott teste – a testüregekre is kiterjedően – átvizsgálható legyen.

A 2. §-hoz

A VIS rendelet 19. és 20. cikkei lehetővé teszik a tagállamok területén belül történő ellenőrzések lefolytatására jogosult hatóságok számára a vízümbirtokos személyazonosságának megállapítása és/vagy a tagállam területére történő beutazás és tartózkodás feltételeinek teljesülése vizsgálata érdekében a VIS-ben történő ellenőrzést a vízümbélyeg sorszáma vagy együttesen a vízümbirtokos ujjnyomatai és a vízümbélyeg sorszáma alapján. Ez utóbbi lehetőség kihasználása érdekében a jogbiztonság, a személyeket érintő jogkorlátozási lehetőségek világos szabályozása és az adatkezelési követelmények maradéktalan érvényre juttatása érdekében szükséges az Rtv. 29. §-ában foglalt célból (a tartózkodás jogszerűségének megállapítása) végzett igazoltatás során az ujjnyomat-vétel lehetőségének rögzítése; mivel jelenleg arra – figyelemmel az Rtv. 29. § (4) bekezdésére – csak a személyazonosság igazolásának megtagadása miatt előállítás során akkor van lehetőség, ha a személyazonosság megállapítása más módon nem biztosítható.

A 3. és a 10. §-hoz

A Javaslat tartalmazza az Rtv.-nek a Hektv. alkalmazhatósága érdekében szükséges módosításait.

A 4. §-hoz

A VIS rendelet és a Schengeni határ-ellenőrzési kódex (562/2006/EK rendelet) VIS-re tekintettel történő módosításáról szóló 81/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet nemcsak lehetővé teszi, hanem főszabályként kötelező jelleggel előírja a vízümbélyeg-sorszám és ujjnyomat alapján történő együttes ellenőrzést a külső határokon végzett ellenőrzések végrehajtására illetékes hatóságok számára. A VIS-ben tárolt adatokhoz a személyazonosság és/vagy a vízum eredetiségének ellenőrzéséhez hozzáférést biztosít e

hatóságok számára. A VIS rendelet 18. cikk (2) bekezdése lehetőséget teremt arra, hogy a VIS beindulásától számított három évig a tagállamok a határforgalom-ellenőrzés során csak a vízumbélyeg száma, tehát az alfanumerikus adatok alapján hajtsák végre a lekérdezéseket, csak ezt követően rendeli el kötelezően a vízumbélyegszám és az ujjnyomat alapján történő lekérdezéseket. Magyarország főszabály szerint ki kívánja használni a három éves átmeneti időszakot, azonban bizonyos határátkelőhelyeken elkezdti a vízumbélyeg, illetve ujjnyomat adatok alapján folytatott ellenőrzést.

Az 5. §-hoz

A SIS tv. alkalmazásával kapcsolatban az Általános Indokolásban jelzett gyakorlati nehézségeket a Javaslat szerinti módosítás orvosolja. Az ún. leplezett figyelés szabályainak törvényi szinten való megjelenítése azért szükséges, mivel az a magyar jogban eddig nem került meghatározásra, így a rendőrség nem tudott leplezett figyelésre irányuló figyelmeztető jelzéseket elhelyezni a rendszerben. A SIS tv. jelenleg helytelenül az eljárás jellegének leplezéséről (puhatolás), illetve a kilétét leplező fedett nyomozó igénybeviteléről rendelkezik, ezek a jogintézmények azonban nem azonosak az SVE szerinti leplezett figyeléssel, így szükség van a hazai szabályozás uniós kompatibilitásának megteremtésére, amelynek hiányára az EU illetékes szerve is informálisan felhívta a figyelmet. Ez azonban a SIS tv. mellett szükségessé teszi az Rtv. módosítását is, annak érdekében, hogy a leplezett figyelésre irányuló figyelmeztető jelzésre vonatkozó találat esetén teendő intézkedésekre vonatkozó szabályok megalkotásra kerüljenek.

A 6. §-hoz

1. A FRONTEX keretében a Magyar Köztársaság területén szolgálati feladatot ellátó külföldi hivatásos személyek fegyver-használati jogosultsága az Rtv. 62/A. §-a alapján szabályozott. Ennek keretében a gyorsreagálású határvédelmi csapatok felállítására szolgáló eljárás bevezetéséről, valamint a 2007/2004/EK tanácsi rendeletnek ezen eljárás tekintetében történő módosításáról és a kiküldött határőrök feladatai és hatáskörei szabályozásáról szóló, 2007. július 11-i 863/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet alkalmazó állam határrendészeti feladatokat ellátó szervének tagja a Magyar Köztársaság területén szolgálati fegyverét magánál tarthatja, azt azonban kizárólag jogos védelmi helyzetben, illetve végszükségben használhatja. Az Rtv. hivatkozott rendelkezései alapján kizárólag olyan kényszerítő eszköz vagy lőfegyver alkalmazható, amely a magyar Rendőrségnél van rendszeresítve.

A FRONTEX keretében megvalósuló együttműködés kapcsán több esetben problémaként merült fel az, hogy az akcióban részt venni kívánó államok határrendészeti feladatot ellátó szervének tagjai a saját szolgálati fegyverüket kívánták az akcióban felhasználni, illetve Magyarországon való átutazásuk során azt maguknál akarták tartani. Azonban az Rtv. jelzett szabályai ezt nem teszik lehetővé, ezért annak módosítása indokolt.

A Javaslat kellően rugalmas szabályozást ad, amely abból indul ki, hogy a FRONTEX keretében megvalósuló együttműködés kapcsán a határrendészeti feladatot ellátó szerv tagja szerinti államban rendszeresített kényszerítő eszköz vagy lőfegyver alkalmazható, kivéve, ha annak alkalmazását jogszabály tiltja (pl. sokkoló alkalmazása nem megengedett, még ha az egy másik tagállamban rendszeresítésre került is).

2. A gyorsreagálású határvédelmi csapatok tagjaiként Magyarországon szolgálatot teljesítő más tagállambeli határőrök számára jelenleg nem biztosított a közös európai adatbázisokhoz való hozzáférés az Rtv.-ben. A gyorsreagálású határvédelmi csapatok felállítására szolgáló eljárás bevezetéséről, valamint a 2007/2004/EK tanácsi rendeletnek ezen eljárás tekintetében történő módosításáról és a kiküldött határőrök feladati és hatáskörei szabályozásáról szóló, 2007. július 11-i 863/2007/EK rendelet 6. cikk (8) bekezdése szerint a fogadó állam engedélyezheti a csapatok tagjainak, hogy a határforgalom-ellenőrzéshez és a határőrizethez szükséges nemzeti és európai adatbázisokba betekintsenek. Ez jelenleg nem megoldott, azonban a csapatok tagjainak feladatuk ellátásához mindenképpen szükséges a hozzáférés mind a SIS-hez, mind a VIS-hez.

A 7. §-hoz

1. 2009. június 30-án hatályba lépett a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény, amely megváltoztatta a bűnügyi nyilvántartások rendszerét, annak elnevezéseit. A Javaslat szerinti módosítás megteremti az összhangot az Rtv. 84. § (2) bekezdés *h*) pontjában található rendelkezés és az új törvény szóhasználata között.

2. A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 2010. január 1-jétől hatályos 27-27/H. §-ai megteremtik a központi szabálysértési nyilvántartást. Ennek megfelelően indokolt az Rtv. 84. § (2) bekezdését kiegészíteni azzal, hogy a rendőrség a törvényben meghatározott feladatai teljesítése érdekében térítés nélkül adatot kérhet e nyilvántartásból.

3. A VIS rendelet lehetőséget biztosít arra, hogy a nemzeti jog alapján nyomozó hatósági, bűnüldöző, határőrizeti és rendészeti hatáskört gyakorló szervek a közösségi jog által létrehozott közös adatkezelési rendszerekből – így a VIS-ből – a VIS határozatban konkrétan meghatározott adatkörben és a VIS rendeletben meghatározott célból adatokat vegyen át. Tekintettel arra, hogy ezekben az adatbázisokban kezelt adatok tekintetében az adathozzáférésre jogosult konkrét adatkezelő szervek felhatalmazása tagállami hatáskör, a hazai alkotmányos követelményekre figyelemmel a Rendőrség e jogosultságát az Rtv.-ben meg kell jeleníteni.

A 8. §-hoz

Azoknak a bűncselekményeknek a körét, amelyek felderítése, nyomozása céljából a Rendőrség konzultációt kezdeményezhet a VIS-ben, a VIS határozat a 2002/475/IB és 2002/584/IB tanácsi kerethatározatokra utalással szabja meg, amelyeket átültettek a magyar jogba [Btk. 261. §, illetőleg az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: 2003. évi CXXX. törvény) *1. számú mellékletében* felsorolt súlyos bűncselekmények].

A bűnüldöző szervek tekintetében a központi hozzáférési pontként a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ (NEBEK) kijelölése célszerű; tekintettel arra, hogy e szerv fő tevékenységi köre egységes központi kontaktpontként az EU-s bűnügyi információs rendszerekkel (illetve a külföldi bűnüldöző szervekkel és erre hivatott nemzetközi szervezetekkel) a bűnüldöző szervek által történő kapcsolattartás, valamint az információcsere biztosítása. Bár a VIS nem elsődlegesen bűnüldözési célú információs rendszer, a bűnüldöző

hatóság adathozzáférési joga azonban bűnüldözési célú, ezért e feladat végrehajtása a NEBEK feladatkörébe illik.

A VIS határozat elfogadása körüli viták legfontosabb pontja a lekérdezést végrehajtó központi hozzáférési pontok (*central access points*) működése volt. A tanácsi határozat értelmében három fontos szereplője van a VIS-hez való hozzáférésnek: 1) a kijelölt, kompetens bűnüldöző hatóságok; 2) a lekérdezésre kijelölt központi hatóságok; és 3) azok megfelelő felhatalmazással rendelkező egységeinek személyzete („*duly authorized staff*”). Az Európai Parlament kívánalmainak megfelelően az adatvédelem különös jelentőséget kapott, amelynek értelmében minden egyes tagállamnak olyan megfelelő adatvédelmi szintet kell garantálnia nemzeti jogában, amely megfelel az Európa Tanácsnak az egyének személyes adataik gépi feldolgozása során való védelméről szóló 1981. évi Egyezményéből (kihirdette: 1998. évi VI törvény) és annak 2001. évi Kiegészítő Jegyzőkönyvéből (kihirdette: 2005. évi LIII. törvény) fakadó adatvédelmi szintnek, illetve a strasbourg-i Európai Emberi Jogi Bíróság adatvédelemre vonatkozó ítélkezési gyakorlatának, valamint figyelembe veszi az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a személyes adatoknak a rendőrségi ágazatban való felhasználása szabályozására irányuló R(87)15. ajánlását. Ezáltal a Tanács azt próbálta biztosítani a Javaslat véglegesítésekor, hogy kizárják a rutinszerű lekérdezést, és a kijelölt bűnüldöző hatóságok számára csakis eseti alapon legyen arra lehetőség. A központi hatóság kijelölésére és működésére vonatkozóan nincsen kialakult egységes értelmezés és gyakorlat például abban a tekintetben, hogy a lekérdezést végrehajtó, és azt megelőzően a hozzáférésre irányuló indokolt kérelmet vizsgálni köteles központi hozzáférési pontnak szervezetileg kell-e elkülönülnie a hozzáférésre feljogosított hatóságoktól, vagy sem; a VIS határozat megfelelő végrehajtása a tagállamok feladata és felelőssége.

Fő cél, hogy a központi hatóságnak legyen lehetősége kvázi „felügyeleti funkciót” gyakorolni, objektív módon ellenőrizni a hozzá beérkező, lekérdezésre vonatkozó kéréseket. A központi hatóság szervezeti függetlensége nem lényegi követelmény, az ellenőrzés függetlenségének biztosítása a legfontosabb. A központi hozzáférési pont lényegében alapjogvédelmi funkciót is ellát: egy nem bűnüldözési célú adatbázisban tárolt, alapvetően nem bűncselekmények elkövetése miatt tárolt személyes adatokhoz történő rutinszerű hozzáférést és e személyes adatok kezelését akadályozza meg, mivel minden egyes kérelem esetén vizsgálni köteles a hozzáférés indokoltságát. A személyes adatokkal kapcsolatban az állam alapjogvédelmi kötelezettsége arra vonatkozik ugyanis, hogy törvényi úton szabja meg a versengő alapjogok alkotmányos védelmének és korlátainak a kereteit. Ennek során a meghatározó ismérv az arányosság-szükségesség szempontja, vagyis az, hogy az alapjogi korlátozásnak korlátozással elérni kívánt céllal arányban kell állnia [32/1992 (V. 29.) AB határozat; ABH 1992. 185.], a VIS alkalmazásakor tehát személyes adat csak akkor adható ki a konzultáció során, ha egy adott ügy vagy eljárás kapcsán az eljárás sikerességéhez ezek nélkülözhetetlenek, és a hozzáférés indokolt, jogszerű.

Az állam alapjogvédelmi kötelezettségénél [Alkotmány 8. § (1) bekezdés] és a jogállami-jogbiztonsági követelményeknél fogva az államnak kötelessége olyan jogszabályokat hozni és intézményeket működtetni, amelyek hathatós védelmet nyújtanak az ilyen jogsérelmek ellen. Az Alkotmány értelmében a Kormány alkotmányos kötelessége, hogy a közrend és közbiztonság védelme érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket [Alkotmány 35. § (1) bekezdés i) pont]. A közbiztonság, és ezzel összefüggésben a bűnmegelőzési, bűnüldözési érdek tehát „olyan alkotmányos értékévé vált, amelynek megvalósítása és biztosítása az állam mindenkori feladata, és amely az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az alapvető jogok

korlátozását is eredményezheti.” [20/1999. (III. 19.) AB határozat, 13/2001. (V. 14.) AB határozat, 47/2003. (X. 27.) AB határozat].

A VIS határozat előírja tehát, hogy a hozzáférésre feljogosított szervek nem közvetlenül és általános jelleggel, hanem kijelölt központi hatóság útján, és csakis eseti alapon indokolt kérelem alapján konzultálhatnak a VIS-el. Döntő jelentőségű annak szavatolása ugyanis, hogy a kellően feljogosított, a VIS-hez hozzáférési jogosultsággal rendelkező alkalmazottak köre azokra a személyekre korlátozódjon, akiknek az adatokat ismerniük kell, és akik az adatbiztonságról és az adatvédelmi szabályokról kellő ismeretekkel rendelkeznek. Ennek biztosítása azonban nem igényel törvényi szabályozást, hiszen alapvető adatvédelmi és adatbiztonsági követelmény, amely szerint az adathozzáférésre jogosult szervek felelőssége annak biztosítása, hogy ezt csak megfelelően felhatalmazott személyek útján gyakorolja.

A Javaslat ennek megfelelően úgy rendelkezik, hogy a VIS határozat 4. cikke értelmében vett központi hozzáférési pont feladatait a Rendőrség, illetve a Vám- és Pénzügyőrség tekintetében a NEBEK; a Nemzetbiztonsági Hivatal, az Információs Hivatal, valamint a Katonai Biztonsági Hivatal esetében pedig a nemzetbiztonsági szolgálatok szervezetén belül – az érintett miniszterek által delegált hatáskörben – kijelölt központi egység látja el. A NEBEK már egy évtizede szolgálja a nemzetközi bűnügyi információcserét: ott mind technikailag, mind személyzeti értelemben rendelkezésre áll a szükséges kapacitás a várhatóan nem nagy ügymenetet előidéző VIS határozat alapján történő központi hozzáférési feladatok ellátásához. A Rendőrség értelemszerűen, míg a VPOP a NEBEK-hez kirendelt összekötő tiszt útján lenne jogosult a kérelmeket „felterjeszteni”. A Nemzetbiztonsági Hivatal és az Információs Hivatal vonatkozásában a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter; a Katonai Biztonsági Hivatal esetében pedig a honvédelemért felelős miniszter kijelölésének indoka az, hogy e szervezetekből jövő indokolt írásos kérelmek elbírálása ezektől elkülönülten, de a szervezetirányítás és felügyelet szempontjából azonos – a polgári és katonai rendszert egyszersmind elválasztva – struktúrában történjen. Ez a javaslat ugyanakkor megfelelő rugalmasságot is biztosít a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat felügyelő, valamint a honvédelemért felelős miniszterek számára, mivel felügyeleti jogkörükre figyelemmel, a miniszterek saját hatáskörben a megfelelő szervezeti egységhez telepíthetik a központi hozzáférési feladatok ellátását.

A VIS határozat konkrétan meghatározza, hogy a bűnüldöző szervek milyen tartalmú kérelemmel és mely adatokhoz férhetnek hozzá, amelyek hazai jogszabály történő megjelenítése szintén szükséges. A Javaslat a VIS határozat alapján meghatározza azoknak az adatoknak a körét, amelyeket indokolt kérelem alapján igényelhet a Rendőrség a NEBEK útján. Az indokolt kérelemnek pontosan tartalmaznia kell azokat a körülményeket (pl. rendőrségi puhatolás útján szerzett információ), amelyek alapján alapos okkal feltételezhető, hogy a VIS-ből történő adatszolgáltatás jelentősen hozzájárulhat a szóban forgó bűncselekmények megelőzéséhez, felderítéséhez, illetőleg nyomozásához, valamint terrorcselekmény elhárításához.

A 9. §-hoz

A Rendőrség mint határőrizeti szerv részére biztosítani kell a jogosultságot a VIS-ben tárolt adatokhoz történő hozzáférésre határellenőrzési célból.

A 11. §-hoz

Az Rtv. 2007. évi átfogó módosítása során a kerékbilincs alkalmazásával és a járművek elszállításával kapcsolatos szabályokról szóló 143/1995. (XI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) kiadását lehetővé tevő felhatalmazó rendelkezés – 2008. január 1-i időponttal történő – hatályon kívül helyezésére került sor. Az R. módosításához azonban elengedhetetlen megfelelő törvényi felhatalmazás, melynek újbóli megállapítására kerül sor.

A 12. §-hoz

Az elvégzett jogharmonizáció okán a Javaslat kiegészíti az Rtv. jogharmonizációs záradékát.

A 13. §-hoz

Egyre erősödő kihívást jelent szinte a világ összes országában a terrorcselekmények vagy egyéb súlyos bűncselekmények elleni küzdelem. Ez a tevékenység az állami szervek részéről többemű és (nemzetközileg is) összehangolt fellépést tesz szükségessé, és – ahogy a külföldi gyakorlat mutatja – ebben a nemzetbiztonsági szolgálatok is részt vesznek, tekintettel arra, hogy e bűncselekmények veszélyeztetik az ország politikai, védelmi, nemzetgazdasági érdekét, illetve e bűncselekmények leplezett, titkos jellege indokolja.

Az Európai Uniót illetően az európai adatvédelmi felügyelő (*European Data Protection Supervisor*) rámutatott arra, hogy a rendészeti szervek különböző adatbázisokhoz történő hozzáférése – elsősorban a terrorizmus és a súlyos bűncselekmények elleni harc okán – jelenleg trend az EU-ban. Elismerte továbbá, hogy e szervek számára az adatbázisokban olyan információk is lehetnek, amelyek a sikeres eljárásaik lefolytatásához, illetőleg az elkövetők beazonosításához nélkülözhetetlenek. Figyelmeztetett ugyanakkor arra, hogy az általános, korlátlan, egyoldalú, megfelelő ellenőrzési mechanizmus nélküli hozzáférés egy első pilléres nem rendvédelmi célú adatbázishoz a célhoz kötöttség alapvető adatvédelmi elemi kritériumaiban ütközik, s az egyének oldalán (vízumkérelmezők) súlyos jogsérelmet okozhat. Véleményében hangsúlyozta továbbá, hogy csakis a legsúlyosabb bűncselekményekkel kapcsolatban lehetséges a hozzáférés, minden olyan személyről és szervről listát kell vezetni, akik vagy amelyek hozzáféréssel rendelkeznek a VIS-hez. Az ún. központi hozzáférési pont(ok) szerepe kulcsfontosságú, mivel szűrőként állnának a VIS és a hozzáféréssel rendelkező személyek között, megakadályozva egyrészt a rutinszerű, általános lekérdezési gyakorlat kialakítását, másrészt pedig így kvázi felügyeleti szervként is funkcionálna. A kétlépcsős hozzáférést az európai adatvédelmi felügyelő „józan, helytálló, logikus” eljárásnak minősítette. Ugyanő azt is elismerte, hogy a terrorizmus és a súlyos bűncselekmények megelőzésére, felderítésére, üldözésére és nyomozására adott esetben a nemzetbiztonságért felelős szervek is felhatalmazással bírnak, így az ő hozzáférésük is indokolt lehet a VIS határozatban foglaltak maximális betartásával. Az európai adatvédelmi felügyelőhöz hasonló álláspontot képviselt az Európai Parlament LIBE szakbizottsága is, kihangsúlyozva, hogy a VIS határozat által hivatkozott európai tanácsi adatvédelmi instrumentumok tagállami implementációja és alkalmazása elengedhetetlen a konzultáció lebonyolítása során, illetve, hogy a központi hozzáférési pontok szűrő szerepe garanciális, így megkerülhetetlenek az eljárás során.

A polgári nemzetbiztonsági szervek az Nbtv. értelmében az ott meghatározott terrorcselekmény és súlyos bűncselekmények tekintetében felderítési és elhárítási jogkörrel rendelkező szervezetek, ezért a VIS rendelet és a VIS határozat értelmében indokolt részükre lehetőséget biztosítani a VIS-ben konzultáció kezdeményezésére, ezért szükséges az Nbtv. módosítása. Hasonló megfontolásokból a Katonai Biztonsági Hivatal is a VIS-hez

hozzáférésre jogosulttá válik. Az Nbtv.-ben tételesen meghatározott; valamint a VIS határozat által kijelölt körben bűncselekmények elkövetésének gyanúja esetében említett nemzetbiztonsági szolgálatok a bűncselekmény elkövetésére utaló személyi vagy tárgyi gyanú alaposá tétele, illetőleg annak kizárása érdekében felderítő, információgyűjtő tevékenységet folytatnak, az eredményes tevékenység elvégzéséhez a VIS-el való konzultáció érdemben hozzájárulhat.

A 14. §-hoz

Leplezett figyelésre irányuló figyelmeztető jelzés elhelyezésének a nemzetbiztonsági szolgálatok által történő kezdeményezését az SVE 99. cikk (3) bekezdése lehetővé teszi, amely lehetőség megteremtését a nemzetbiztonsági szolgálatoknak a bűnüldözésben és felderítésben – elsősorban a terrorizmus tekintetében – történő közreműködése szükségessé teszi. Ezért a Javaslat kiegészíti az Nbtv.-t az ehhez szükséges rendelkezésekkel.

A 15. §-hoz

A VIS határozat konkrétan meghatározza, hogy a bűnüldöző szervek milyen tartalmú kérelemmel és mely adatokhoz férhetnek hozzá, amelyeknek a hazai jogban, törvényi szinten történő megjelenítése szintén szükséges. A Javaslat a VIS határozat alapján meghatározza azoknak az adatoknak a körét, amelyeket indokolt kérelem alapján igényelhet a Nemzetbiztonsági Hivatal (a továbbiakban: NBH), az Információs Hivatal (a továbbiakban: IH) és a Katonai Biztonsági Hivatal (a továbbiakban: KBH). Az indokolt kérelemnek pontosan tartalmaznia kell azokat a körülményeket, amelyek alapján alapos okkal feltételezhető, hogy a VIS-ből történő adatszolgáltatás jelentősen hozzájárulhat a szóban forgó bűncselekmények megelőzéséhez, felderítéséhez, illetőleg terrorcselekmény elhárításához. A kérelem indokoltságát, illetőleg annak tartalmát a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter által kijelölt, az NBH és az IH szervezetébe tartozóan működő központi hozzáférési pont a kérelem teljesítését megelőzően vizsgálni köteles. A kérelem indokoltságát, illetőleg annak tartalmát a KBH vonatkozásában a honvédelemért felelős miniszter által kijelölt központi hozzáférési pont vizsgálja

A 16. §-hoz

Az elvégzett jogharmonizáció okán a Javaslat jogharmonizációs záradékkal egészíti ki az Nbtv.-t.

A 17-20., 25., 27-29. és 34. §-okhoz

A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum fogalmát a jövőben nem nemzeti jogszabály állapítja meg, hanem arra nézve a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) szóló, 2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Vízumkódex) lesz irányadó. Ennek megfelelően a Javaslat mind az Szmtv., mind a Harmtv. értelmező rendelkezéseit kiegészíti a Vízumkódex vonatkozó cikkére történő hivatkozással.

A jogalkalmazást megkönnyítendő, mintegy iránytűként az Szmtv.-ben, valamint a Harmtv.-ben is utalás történik a Vízumkódex által létrehozott új szabályozási rezsimre.

Az EGT állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja részére kiadásra kerülő vízum esetében a szabályozás módosítása a Vízumkódex terminológiájával való összhang megteremtésére tekintettel szükséges.

A Javaslat hatályon kívül helyezi az Szmtv. 4. §-ának, 20. §-ának, valamint a Harmtv. 9. §-ának azon rendelkezéseit, amelyeket a jövőben a Vízumkódex szabályai váltanak fel. Az Szmtv. új 20. §-a, illetve a Harmtv. új 9. §-a azokat a „rég” szabályokat tartalmazza, amelyek a Vízumkódex szempontjából végrehajtási jellegűnek tekinthetők, illetve amelyek nem ellentétesek a Vízumkódex rendelkezéseivel.

A Javaslat a Vízumkódex 3. cikk (2) bekezdésében, 31. cikk (1) bekezdésében, valamint 53. cikk (1) bekezdés d) pontjában és (2) bekezdésében foglalt rendelkezésekre tekintettel mind az Szmtv., mind a Harmtv. esetében kiegészíti az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter részére rendeletalkotásra adott felhatalmazások körét.

A 21., 23., 30. és 31. §-hoz

Az Szmtv., illetve a Harmtv. módosítására is szükség van a VIS-hez való hozzáférésre kijelölt Rendőrség bizonyos, e tárgyú feladatainak ellátására. Közösségi jogi szabály hiányában ugyanis törvényi szinten kell megteremteni a Rendőrség jogosultságát és feladatát arra, hogy – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 2009. október 1-jétől hatályos 38/A. § szerinti közreműködő hatóságként – a határon kiadott vízumok esetében a vízumkérelmező ujjnyomatát felvegye.

A VIS rendelet 19–20. cikke szerinti, a tagállamok területén végzett ellenőrzéseket Magyarországon – a Rendőrség mellett – a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal is végez (idegenrendészeti ellenőrzés). Következésképpen a két törvényben meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy az idegenrendészeti hatóság a VIS-ben tárolt adatokkal történő összevetés céljából a harmadik országbeli állampolgár (családtag) ujjnyomatát rögzíthesse.

A 23. és 32. §-hoz

Sem az Szmtv., sem a Harmtv. nem rendelkezik arról, hogy az idegenrendészeti nyilvántartásokból törölni kell az adatokat, amennyiben az egykori vízumbirtokos vagy tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkező személy magyar állampolgárságot szerzett, így a két törvény ezt a kötelezettséget előíró rendelkezéssel való kiegészítése is szükséges.

A 24. és a 35. §-hoz

A VIS rendelet 6. cikk (3) bekezdése szerint „minden tagállam kijelöli azokat az illetékes hatóságokat, amelyek megfelelő felhatalmazással rendelkező személyi állománya adatoknak a VIS-be történő bevitele, módosítása, törlése vagy az a adatok lekérdezése céljából hozzáféréssel rendelkezik”. A Javaslat ennek megfelelően rögzíti a – külön jogszabályban meghatározott – nemzeti hatóságoknak a VIS-hez a VIS rendelet 15–20. cikke szerinti célokból történő hozzáférési jogosultságát. A hatóságok kijelölésére kormányrendeletben kerül sor.

A 26. és a 35. §-hoz

Az elvégzett jogharmonizáció okán a Javaslat kiegészíti az Szmtv., valamint a Harmtv. jogharmonizációs záradékát.

A 36. és 37. §-hoz

A VIS rendelet 21. és 22. cikke biztosítja a tagállamok illetékes menekültügyi hatóságai számára, hogy a Vízüminformációs Rendszerhez betekintés céljából hozzáférjenek. A VIS rendelet 21. cikke szerint az illetékes menekültügyi hatóságok a menedékjog iránti kérelem elbírálásáért való felelősség megállapítása céljából, a 22. cikk szerint pedig a menedékjog iránti kérelem elbírálása céljából – főszabályként – a menedékjogot kérő ujjnyomatával történő kereséshez férnek hozzá.

Annak érdekében, hogy a magyar menekültügyi hatóság a VIS rendelet szerinti, ujjnyomat- adatok alapján történő keresést elvégezhesse, a Javaslat rögzíti a menekültügyi hatóság ujjnyomat-vételi jogosultságát.

Mivel az elismerését kérő ujjnyomat-adatait a menekültügyi hatóság a VIS rendelet 21. és 22. cikke alapján a Vízüminformációs Rendszerhez való hozzáférés céljából is kezelheti, törvényi szinten szükséges rögzíteni az adatkezelés célját, valamint időtartamát. Ennek érdekében a Javaslat módosítja a Met. 83. §-át.

Tekintettel arra, hogy a diplomáciai és konzuli képviseltek számára kibocsátott, a vízumokra vonatkozó KKU-nak a biometrikus adatok bevezetése, valamint a vízumkérelmek átvételének és feldolgozásának megszervezésére vonatkozó rendelkezései tekintetében történő módosításáról szóló, 2009. április 23-i 390/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében a VIS-ben a tizenkettedik életévét betöltött kérelmező ujjnyomata kerül rögzítésre, az ujjnyomat-vétel korhatárát az elismerését kérő esetben is ezzel összhangban indokolt megállapítani.

A Vízüminformációs Rendszerhez való hozzáférés céljából rögzített ujjnyomat-adatokat a menekültügyi hatóság csak átmenetileg – a VIS-ben történő keresés elvégzéséhez szükséges ideig – tárolja, a keresés megtörténtét követően köteles azokat haladéktalanul törölni.

A 38. §-hoz

Az elvégzett jogharmonizáció okán a Javaslat kiegészíti a Met. jogharmonizációs záradékát.

A 39. §-hoz

A Met. 32. § (7) bekezdése, 49. § (8) bekezdése, 53. § (4) bekezdése, 68. § (3) bekezdése és 75. § (3) bekezdése szerint a menekültügyi hatóság végzésének, határozatának bírósági felülvizsgálatára irányuló eljárásban a Fővárosi Bíróság jár el. Emellett a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 326. § (7) bekezdése is akként rendelkezik, hogy, ha az első fokon eljáró közigazgatási szerv illetékessége az egész országra kiterjed, a perre a Fővárosi Bíróság kizárólagosan illetékes.

A Fővárosi Bíróság az egyik legnagyobb ügyforgalommal rendelkező, leginkább leterhelt bíróság, ezért annak érdekében, hogy a szolgáltató igazságszolgáltatás elvéből következő követelmények érvényesülhessenek, vagyis a határozatok felülvizsgálata – ügyfélbarát módon – kerüljön közel a jogaikat érvényesíteni kívánó személyekhez, továbbá a Fővárosi

Bírósághoz érkező ügymennyiség csökkenjen (így az ott maradó ügyek elbírálása során az ítékezés időszerűsége biztosítható legyen), indokolt a Met. és a Pp. módosítása.

A fenti követelmények érvényesülésének érdekében módosította már korábban a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény a Pp. 326. § (7) bekezdését, és egészítette azt ki a (12) bekezdéssel, aminek köszönhetően a 2009. június 30. napja után indult

- a közvetítői tevékenységről szóló törvény,
- az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény,
- a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló törvény,
- a közjegyzőkről szóló törvény,
- az államháztartásról szóló törvény,
- a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló törvény,
- az Országos Területrendezési Tervről szóló törvény,
- a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló törvény,
- az árak megállapításáról szóló törvény,
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény,
- a Nemzeti Akkreditáló Testület szervezetéről, feladat- és hatásköréről, valamint eljárásáról szóló törvény,
- a Magyar Köztársaság nemzeti jelképeinek és a Magyar Köztársaságra utaló elnevezésnek a használatáról szóló törvény,
- a külföldre utazásról szóló törvény,
- a tankönyvpiac rendjéről szóló törvény,
- a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény, valamint
- a bírósági végrehajtásról szóló törvény hatálya alá tartozó ügyekben a bírósági felülvizsgálat iránti eljárásban már nincs kizárólagos illetékessége a Fővárosi Bíróságnak.

Ezekben az ügyekben a Pp. 326. § (2) és (5) bekezdésében meghatározott bíróság illetékes a következők szerint:

„(2) Ha az első fokon eljáró közigazgatási szerv illetékességi területe több megyére terjed ki (megye alatt értve a fővárost is), a bíróság illetékességét - a (3) és (4) bekezdésben szabályozott esetek kivételével - a felperes belföldi lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye alapítja meg; jogi személyek, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetében az a bíróság illetékes, ahol a szervezet belföldi székhelye található.”

„(5) Ha az első fokon eljáró közigazgatási szerv illetékességi területe több megyére terjed ki (megye alatt értve a fővárost is), de a felperesnek nincsen belföldi lakóhelye, tartózkodási helye, illetve székhelye, és az illetékes bíróság a (3) és (4) bekezdés alapján sem állapítható meg, a perben az első fokon eljáró közigazgatási szerv székhelye szerint illetékes bíróság jár el.”

A Javaslat folytatja a Fővárosi Bíróságnak – a fentiek szerint megkezdett – tehermentesítését azzal, hogy mellőzi a Met.-ből az illetékességi szabályt, illetve a Pp.-be speciális illetékességi előírást iktat be.

A Pp. 326. § (2) és (5) bekezdése a Met. alapján indult felülvizsgálati eljárások tekintetében nem alkalmazható, ezért ezekre az ügyekre speciális illetékességi szabály alkotása szükséges.

A Met. 83. § (1) bekezdés *k*) pontja szerint a menekültügyi nyilvántartás tartalmazza a Met. hatálya alá tartozó személyek lakóhelyét, tartózkodási helyét, szálláshelyét, erre tekintettel a Pp. 326. §-ának a tervezettel beiktatandó új (13) bekezdése szerint a Met. alapján indult felülvizsgálati eljárásokban a bíróság illetékességét a felperes – menekültügyi nyilvántartás szerinti – lakóhelye, ha lakóhelye nincs, tartózkodási helye, ezek hiányában szálláshelye alapozza meg; ha a felperesnek nincs belföldi lakóhelye, tartózkodási helye, illetve szálláshelye, az utolsó – menekültügyi nyilvántartás szerinti – belföldi lakóhelye, ha lakóhelye nem volt, tartózkodási helye, ennek hiányában szálláshelye szerinti bíróság illetékes.

A 40. §-hoz

A Javaslat értelmében a NEBEK látja el a Vízuminformációs Rendszer tekintetében – a Rendőrség és a Vám- és Pénzügyőrség vonatkozásában – a nemzeti központi hozzáférési pont feladatait.

A 41. §-hoz

A VIS határozat értelmében a közvetítő szervnek mint központi hozzáférési pontnak vizsgálnia kell a bűnüldöző szervek által a konzultáció kezdeményezése iránt előterjesztett kérelemnek megalapozottságát. A határozat részletesen tartalmazza továbbá azt is, hogy az arra jogosult szervek milyen információk feltüntetésével kérhetnek adatot a VIS-ből, így a Javaslat ennek tartalmát ülteti át a magyar jogba

A 42. §-hoz

A VIS rendelet 34. cikk (2) bekezdése, illetőleg a VIS határozat 16. cikke értelmében a tagállamoknak adatfeldolgozási nyilvántartást kell vezetni a VIS-ben tárolt adatokhoz történő hozzáférésről (naplózás). A Javaslat értelmében a bűnüldöző szervek által kezdeményezett lekérdezés jogszerűségének ellenőrzése, valamint az adatok sértetlenségének és biztonságának biztosítása céljából a vízuminformációs rendszerben végzett konzultációkról nyilvántartást kell vezetni. Nyilván kell tartani továbbá a VIS-be betekintésre, illetőleg konzultációra jogosult személyek azonosító adatait is.

A 43. §-hoz

Az elvégzett jogharmonizáció okán a Javaslat jogharmonizációs záradékkal egészíti ki a NEBEK tv.-t.

A 44. §-hoz

A Javaslat a VPtv. módosításával lehetővé teszi, hogy a leplezett figyelést a vám- és pénzügyőr is alkalmazhassa. A szabályozás lényegi tartalmát és indokait tekintve azonos az Rtv.-ben megjelenő rendelkezésekkel.

A 45. §-hoz

A Vám- és Pénzügyőrség szintén nyomozó hatósági jogkört gyakorló szerv [Be. 36. § (2) bekezdés], ezért számára is biztosítani kell – a Rendőrséghez hasonló szabályok mentén – a

VIS-hez történő hozzáférés lehetőségét a hatáskörébe tartozó súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és nyomozása céljából. A terrorcselekmény kivételével azoknak a bűncselekményeknek a körét, amelyek felderítése, nyomozása céljából a Vám- és Pénzügyőrség konzultációt kezdeményezhet a VIS-ben tárolt adatokkal, a 2003. évi CXXX. törvény *1. számú mellékletében* meghatározott súlyos bűncselekményi körben határozza meg a Javaslat.

A Javaslat továbbá a VIS határozat alapján meghatározza azoknak az adatoknak a körét, amelyeket indokolt kérelem alapján igényelhet a Vám- és Pénzügyőrség a NEBEK útján. Az indokolt kérelemnek pontosan tartalmaznia kell azokat a körülményeket; amelyek alapján alapos okkal feltételezhető, hogy a VIS-ből történő adatszolgáltatás jelentősen hozzájárulhat a szóban forgó bűncselekmények megelőzéséhez, felderítéséhez, illetőleg nyomozásához.

A 46. §-hoz

Az elvégzett jogharmonizáció okán a Javaslat jogharmonizációs záradékkal egészíti ki a VPtv.-t.

A 47. §-hoz

A Javaslat rendezi az adatkezelői jogosítványok megosztását az N.SIS Hivatal és a SIRENE Iroda között.

A 48-49. §-hoz

1. A Javaslat szerinti szabályozás enyhíti a beutazási és tartózkodási tilalmakhoz kapcsolódó, a SIS-re vonatkozó szabályokat is. A Harmtv. és a SIS tv. értelmében ugyanis az állam által megtérítési kötelezettséggel megelőlegezett költség vissza nem térítése miatt is lehetőség van a SIS-ben beutazási tilalomra irányuló figyelmeztető jelzést elhelyezni. A SIS célja rendészeti érdekek érvényesítése, az SVE 96. cikke rendészeti szempontok alapján teszi lehetővé a beutazási tilalomra irányuló figyelmeztető jelzések elhelyezését, ezért a hatályos magyar szabályozás nem áll összhangban az egyezményvel. A módosítást követően a fenti esetben a hazai beutazási és tartózkodási tilalmakat tartalmazó adatbázisban lehet csak nyilvántartani az érintett személyeket, azonban ez a tilalom nem terjedhet ki a teljes schengeni térségre. Jogtechnikailag a Javaslat egy, a SIS tv.-ben már meglévő kivételt terjeszt ki. A hatályos törvény szerint nem helyezhető el beutazási tilalomra irányuló figyelmeztető jelzés arra a harmadik országbeli állampolgárra, akire a magyar hatóság kiszabott, de meg nem fizetett helyszíni bírság vagy szabálysértési bírság végrehajtásának eredménytelensége miatt rendelt el beutazási és tartózkodási tilalmat. Ezt a kivételt szélesíti a módosítás, így mentesülnek a bírságnak nem minősülő tartozások alanyai is.

2. A SIS tv. 5. §-a megfelelő kiindulási alap a figyelmeztető jelzés-elhelyezés eseteinek meghatározására. Ugyanakkor a hatályos szabályozás még a SIS II tv. hatályba lépése előtt módosítást igényel a leplezett figyelésre vonatkozó jelzés tekintetében, tekintettel arra, hogy a hatályos szabályozás nem teszi lehetővé az SVE 99. cikke szerinti jelzéselhelyezést. Ezen kívül lehetővé kell tenni, hogy a Rendőrség a nemzetbiztonsági szolgálatok megkeresésére figyelmeztető jelzéseket helyezhessen el a rendszerbe. Ehhez kapcsolódóan módosítani kell az Rtv.-t, meghatározva a leplezett figyeléssel kapcsolatos találat estén teendő intézkedéseket, valamint a leplezett figyelésre vonatkozó jelzés-elhelyezést, illetőleg az Nbtv.-t a nemzetbiztonsági szolgálatok által történő kezdeményezése feltételei tekintetében.

A szabályozás lényege, hogy – az uniós szabályozásnak megfelelően – ha az ilyen figyelmeztető jelzéssel érintett személy vagy jármű a rendőr egyéb intézkedése során ismertté válik, akkor az eredetileg foganatosított intézkedésen túl a rendőr további adatokat is ellenőrizzen és rögzítsen (a megtalálás ténye, körülményei, az intézkedés helye ideje, oka, az utazás útvonala és az úti cél, az érintett személyt kísérő, illetve az érintett járműben utazó személyek természetes személyazonosító adatai, a használt jármű azonosításához szükséges adatok, a szállított tárgyakra vonatkozó adatok), annak érdekében, hogy ezen információk a SIRENE Irodán keresztül továbbításra kerülhessenek a jelzést elhelyező állam felé. Annak érdekében, hogy az intézkedés leplezett jellege ne kerüljön veszélyeztetésre, az intézkedéssel érintett személlyel – figyelemmel az SVE 99. cikk (4) bekezdésével – csak az eredeti intézkedés tényét és célját lehet közölni.

A 50. §-hoz

A záró rendelkezések tartalmazzák a törvénymódosítások hatálybalépésének időpontját, amelynek meghatározása igazodik a VIS rendeletben és a VIS határozatban foglaltak tényleges alkalmazásnak megkezdésének időpontjához. Jóllehet a VIS rendelet 2008. szeptember 2-án lépett hatályba, a rendelet 51. cikk (2) bekezdése maga a rendszer tényleges alkalmazását egy későbbi időponthoz köti, mikor tovább utal a 48. cikk (1) bekezdésre, amely szerint „a Bizottság meghatározza azt az időpontot, amikor a VIS elkezd működni”. A VIS rendeletet és az annak alapján kiépített adatbázist tehát csak a technikai feltételek megteremtése után kell alkalmazni, amiről a Bizottság tájékoztatja a tagállamokat.

A VIS határozat formálisan szintén 2008. szeptember 2-án lépett hatályba, ugyanakkor alkalmazásának (azaz a kijelölt hatóságok VIS-hez történő hozzáféréseinek biztosítása) időpontja a VIS rendelet „hatálybalépéséről és teljes körű alkalmazásáról” szóló bizottsági tájékoztatástól függ. Ezt az időpontot a VIS rendelet alkalmazásának megkezdését követően a Tanács állapítja meg, amelyet a Tanács Főtitkársága közzéteszi az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

A Közösségi Vízumkódex 2010. április 5-én lép hatályba, így az ennek végrehajtására szolgáló törvénymódosítások hatálybalépésének időpontja ezzel megegyezik.

A Harmtv. 95. § (6) bekezdésében foglalt előírás, azaz a hazai vízumnyilvántartásba új adatok bevitelének tilalma csupán egy többéves átmeneti időszakot követően lép majd hatályba. Ez az időpont egyelőre még nem ismert: a VIS működésének kezdeti időpontjaként megjelölt napot – amely legkorábban is 2010 szeptembere –követően az ún. regionális *roll-out* teljesé válásával, vagyis a VIS teljes földrajzi lefedettségének elérésével következik be. (előreláthatólag legkorábban is 2014-ben).

Az 51-53. §-hoz

A Javaslat záró rendelkezése több, technikai jellegű módosítást tartalmaz, amely az Rtv. szöveg-koherenciájának biztosítását célozza, illetve az Rtv. és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény közötti összhangot teremti meg, valamint rendelkezik a Met. 39. § b) pontjának részleges, továbbá az Szmtv. és a Harmtv. okmánykörözésre vonatkozó rendelkezésének és az Nbtv. 42. § (1) bekezdésének hatályon kívül helyezéséről is.

A NEBEK által ellátandó feladatok körét a Javaslat a záró rendelkezések között kiegészíti a VIS-el történő bűnüldözési célú konzultáció, illetve az ennek révén megvalósuló együttműködés és információcsere során történő közreműködéssel. Emiatt a NEBEK-tv. 1. §-ának, valamint 3. §-ának megfelelő értelmű kiegészítése szükséges. Az előterjesztés továbbá a SIS tv. felhatalmazó rendelkezését is pontosítja.

Figyelemmel továbbá arra, hogy a Javaslat kizárólag módosító, illetve hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz, a Javaslat tartalmaz egy önmaga hatályon kívül helyezéséről rendelkező szabályt. Ez a normaszövegben szereplő legutolsó hatályon kívüli helyezés időpontját követő nap.

A jogharmonizációs célú jogalkotásról szóló 7001/2005. (IK 8.) IM irányelv a jogharmonizációs célú jogalkotás alaki követelményeként írja elő az ún. jogharmonizációs záradék feltüntetését, azaz hivatkozást a jogszabály végén az Európai Unió jogának való megfelelésre. Közösségi rendeletek estében a hivatkozási kötelezettség nem a közösségi jogból ered, hanem a hivatkozás belső jogi funkciói alapozzák meg annak szükségességét. Ha a jogharmonizációt valamely jogszabály módosításával hajtják végre, akkor nem csupán a módosított jogszabálynak, hanem a módosító jogszabálynak is jogharmonizációs záradékot kell tartalmaznia. Mindezekre tekintettel e szakasz rögzíti, hogy a Javaslat mint módosító jogszabály mely közösségi és uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges törvényi rendelkezéseket (törvénymódosításokat) állapítja meg.